

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2024 M. KOVO 1 D.–2024 M. KOVO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	4
<i>Dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtinto LITGRID AB pasinaudojimo elektros perdavimo tinklais tvarkos aprašo nuostatos, įtvirtinančios leistinos generuoti galios rezervavimo hibridinei (saulės ir vėjo) elektrinei ribojimus, teisėtumo</i>	<i>4</i>
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA.....	5
<i>Dėl ginčų, susijusių su politinės reklamos vertinimu, teisingumu</i>	<i>5</i>
<i>Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos neveikimo apskundimo pagal Rinkimų kodekso 185 straipsnio 6 dalį..</i>	<i>5</i>
7. SOCIALINĖ APSAUGA	6
<i>Dėl asmens turto vertės apskaičiavimo siekiant paramos socialinio būsto nuomai.....</i>	<i>6</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	6
<i>Dėl leidimo laikinai gyventi neišdavimo, kai dėl užsieniečio kita valstybė yra įvedusi perspėjimą į SIS II.....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl alternatyvios sulaikymui priemonės, kuria apribojama užsieniečio judėjimo laisvė, prilyginimo sulaikymui</i>	<i>7</i>
<i>Dėl perspėjimo į Šengeno informacinę sistemą įvedimo pagrindų, nustatytų SIS II reglamente.....</i>	<i>8</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	9
<i>Dėl galimybės per pusę sumažinti mokesčių mokėtojui taikomą lengvatinį (5 proc.) pelno mokesčio tarifą Pelno mokesčio įstatymo 58 straipsnio 16 dalyje numatytais atvejais.....</i>	<i>9</i>
14. APLINKOS APSAUGA	10
<i>Dėl Aplinkos apsaugos agentūros pareigos atlikti pakartotinį neigiamo poveikio aplinkai bei kitiems aplinkos komponentams reikšmingumo vertinimą.....</i>	<i>10</i>
<i>Dėl kompetentingos institucijos priimti sprendimą dėl aplinkos priemonių taikymo</i>	<i>10</i>
16. TERITORIJŲ PLANAVIMAS	11
<i>Dėl planavimo organizatoriaus teisės administraciniame teisme ginčyti valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą vykdančios institucijos sprendimą, kuriuo konstatuota, jog jis neįvykdė prieš tai šios institucijos duoto privalomojo nurodymo.....</i>	<i>11</i>
<i>Dėl žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo teritorijoje, kurioje galioja detalusis planas, kai sprendimas pradėti šio projekto rengimą priimtas bei šio projekto rengimo reikalavimai išduoti iki 2021 m. liepos 1 d.</i>	<i>12</i>
17. STATYBA.....	12
<i>Dėl statybos rūšies vertinimo, sprendžiant dėl galimybės įteisinti savavališką statybą</i>	<i>12</i>
<i>Dėl termino, kuriam pratęsimas privalomojo nurodymo įvykdymo terminas, apibrėžimo</i>	<i>13</i>
20. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATSIRADUSIĄ DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ NETEISĖTŲ VEIKSMŲ	14
<i>Dėl savivaldybės pareigos prižiūrėti savo teritorijoje valstybinėje žemėje augančius želdinius, kai žemės sklypas yra išnuomotas (pagal iki 2021 m. lapkričio 1 d. galiojusį reguliavimą).....</i>	<i>14</i>
<i>Dėl privatumo duše pažeidimo trukmės ir neturtinės žalos už šį pažeidimą nustatymo, kai pataisos įstaigoje sudaroma galimybė dušu naudotis dažniau nei teisės aktuose nustatytas minimalus kartų skaičius</i>	<i>15</i>
<i>Dėl neturtinės žalos, kilusios nepagrįstai laikant nuteistąjį griežtesnio režimo kalinimo įstaigoje</i>	<i>16</i>
26. ASMENS DUOMENŲ TEISINĖ APSAUGA	17
<i>Dėl prašymo pateikti informaciją apie asmens nedarbingumo priežastis, atliekant darbo pareigų pažeidimo tyrimą, nepagrįstumo</i>	<i>17</i>
30. ENERGETIKA	18

Dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos teisės išankstine ne teismo tvarka nagrinėti skundus dėl savivaldybių neveikimo derinant investicijas į šilumos ūkį..... 18

35. LOŠIMŲ IR LOTERIJŲ PRIEŽIŪRA BEI KONTROLĖ 18

Dėl lošimų įmonės nuotolinio lošimo organizavimo reglamentui patvirtinti keliamų reikalavimų 19

41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE 19

Dėl norminio Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos teisės akto nepaskelbimo pasekmių 19

Dėl atsakomybės už nelegalų darbą taikymo darbdaviui, nesudariusiam darbo sutarčių su šokėjomis 20

Dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pareigos imtis visų priemonių, kad nesutarimai dėl tų pačių pajėgumų skyrimo vienoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje būtų pašalinti derinant paraiškas..... 22

Dėl nacionalinės teisės nuostatos, kurioje numatyta skirstant infrastruktūros pajėgumus, kai ši yra perpildyta, taikyti planuojamu tų pajėgumų naudojimui grindžiamą pirmumo kriterijų 22

II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA 23

43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS 23

Dėl reikalavimo visiems pareiškėjams elektroniniu parašu pasirašyti į Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą įkeltą skundą 24

Dėl teismo pareigos perduoti bylą kitam teismui, paaiškėjus, kad byla buvo priimta teismo žinion pažeidžiant priskirtinumo teismams taisyklę..... 24

Dėl termino apskusti Migracijos departamento sprendimą panaikinti pareiškėjui išduotą leidimą laikinai gyventi skaičiavimo pradžios 25

59. APELIACINIS PROCESAS 25

Dėl bylų kategorijų, priskirtų pirmosios instancijos teismui nagrinėti kolegialiai..... 26

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

AB	akcinė bendrovė
ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BDAR	2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)
BVK	Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas
Eur	eurai
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
SIS	Šengeno informacinė sistema
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPĮ	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VĮ	valstybės įmonė
VSAT	Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
VSD	Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas
VŠĮ	viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinų valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtinto LITGRID AB pasinaudojimo elektros perdavimo tinklais tvarkos aprašo nuostatos, įtvirtinančios leistinos generuoti galios rezervavimo hibridinei (saulės ir vėjo) elektrinei ribojimus, teisėtumo

Apžvelgiamoje byloje buvo nagrinėtas Seimo nario pareiškimas ištirti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) 2023 m. kovo 6 d. nutarimu Nr. O3E-254 patvirtinto LITGRID AB pasinaudojimo elektros perdavimo tinklais tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 30 punkto teisėtumą.

Elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2¹ dalyje, be kita ko, įtvirtinta, kad Tarybos nustatytais principais ir kriterijais Tvarkos apraše nustatoma elektros tinklų pralaidumų rezervavimo tvarka. Tokia (elektros tinklų pralaidumų rezervavimo) tvarka, be kita ko, yra nustatyta Tvarkos aprašo IV skyriuje „Elektros perdavimo tinklo pralaidumo galimybių nustatymo, rezervavimo, prijungimo vietos ir tinklo plėtos parinkimo tvarka ir sąlygos“, kuriame įtvirtintas prašytas patikrinti Tvarkos aprašo 30 punktas numato, kad „hibridinei elektrinei, susidedančiai iš saulės ir vėjo elektrinių, kurių profiliai sutampa su atskirai prijungtų atitinkamai saulės ir vėjo elektrinių profiliais, tinklas rezervuojamas tik laisvos saulės arba vėjo galios atitinkamoje PT zonoje apimtimi. Suminė hibridinių elektrinių saulės dalių ir atskirų saulės elektrinių leistina generuoti galia PT zonoje negali viršyti 100 % saulės galios perdavimo pralaidumo toje PT zonoje. Suminė hibridinių elektrinių vėjo dalių ir atskirų vėjo elektrinių leistina generuoti galia PT zonoje negali viršyti 100 % vėjo galios perdavimo pralaidumo toje PT zonoje“.

Kaip pažymėjo LVAT, ši Tvarkos aprašo nuostata, be kita ko, įtvirtina pagrindą perdavimo tinklo operatoriumi (i) atsakyti rezervuoti leidžiamą generuoti galią joje nurodytai hibridinei elektrinei, jei prie PT zonos pralaidumo galios jau yra prijungta (rezervuota) 100 proc. saulės elektrinių leistinos generuoti galios arba 100 proc. vėjo elektrinių leistinos generuoti galios; (ii) hibridinės elektrinės lestiną generuoti galią rezervuoti taip, kad kiekvienai iš jų sudarančių elektrinių (saulės ir vėjo) rezervuojama galia neviršytų laisvos saulės ir vėjo galios atitinkamoje PT zonoje apimties.

Pareiškėjas bejojo tokio reguliavimo atitiktimi, be kita ko, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 14 straipsnio 10 daliai, iš esmės laikydamasis pozicijos, kad pagal šioje įstatymo nuostatoje įtvirtintą reguliavimą yra draudžiama hibridinės elektrinės lestiną generuoti galią vertinti (diferencijuoti) pagal ją sudarančias saulės ir vėjo elektrines.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 14 straipsnio 10 dalyje nustatyta: „Statyti, įrengti elektrinę ar didinti elektrinės lestiną generuoti galią planuojantis asmuo, gavęs išankstines prijungimo sąlygas, parengia ir teikia elektros tinklų operatoriumi prašymą pasirašyti ketinimų protokolą <...> ir pateikia <...> prievolių įvykdymo užtikrinimą. Atskiro ketinimų protokolo sudaryti ir papildomo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikti nereikia, kai <...> prie statomos atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės papildomai numatoma įrengti kitą atsinaujinančius išteklius naudojančią elektrinę ir (ar) kaupimo įrenginį ir kai nėra didinama leistina generuoti galia. Šiuo atveju asmuo kreipiasi dėl galiojančio ketinimų protokolo pakeitimo, o asmens pateiktas prievolių įvykdymo užtikrinimas taikomas visoms pagal ketinimų protokolą statomoms elektrinėms ir (ar) kaupimo įrenginiams, visai įrengtajai ir (ar) lestinai generuoti galiai.“

Tačiau išplėstinė teisėjų kolegija pabrėžė, kad aptariamoje įstatymo nuostatoje įtvirtintu teisiniu reguliavimu, neišskiriant atsinaujinančių energijos išteklių rūšies, tiesiogiai reglamentuojami prievolių užtikrinimo klausimai tik joje konkrečiai nurodytais atvejais. Nėra pagrindo paminėtą nuostatą aiškinti nei kaip *inter alia* ribojančią Elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2² dalyje numatytų bei objektyviai ribotu perdavimo tinklo pralaidumu grindžiamų ribojimų taikymą, nei kaip implicitiškai draudžiančią tokį reguliavimą, kuris yra įtvirtintas Tvarkos aprašo 30 punkte. Todėl skundžiama Tvarkos aprašo nuostata pripažinta neprieštaraujančia minėtai Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nuostatai, taip pat pripažinta, kad Tvarkos aprašo 30 punktas tiek, kiek tai yra susiję su jo atitiktimi minėtai įstatymo nuostatai, neprieštarauja iš teisinės valstybės principo kylantiems teisės aktų hierarchijos reikalavimams (ABTĮ 117 str. 1 d. 1 p.).

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, nustačiusi įvairius pareiškimo trūkumus, likusią norminės administracinės bylos dalį nutraukė.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. kovo 27 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. el-2-968/2024
Teismo proceso Nr. 3-66-3-00047-2023-6

[Prieiga internete](#)

5. Rinkimai, referendumai ir politinių partijų veikla

5.2. Prezidento rinkimai

Dėl ginčų, susijusių su politinės reklamos vertinimu, teisingumo

Pareiškėjas kreipėsi į LVAT su skundu, prašydamas panaikinti Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimą, kuriuo pareiškėjo internetiniame tinklalapyje skelbta publikacija buvo pripažinta politine reklama.

LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad skundas teisingas Regionų administraciniam teismui (ABTĮ 17 str. 1 d., 9 p., 20 str. 1 d.), nes ginčijamas VRK sprendimas nepatenka tarp tų Rinkimų kodekso 185 straipsnio 6 dalyje nurodytų sprendimų, kurie gali būti skundžiami tiesiogiai LVAT.

Byloje taip pat pažymėta, jog ginčijamas VRK sprendimas savo turiniu ir paskirtimi yra ne toks, kuris priimamas vadovaujantis Rinkimų kodekso 125 straipsnio 7 dalimi (VRK, nustačiusi, kad rinkimų politinės kampanijos dalyvis viršijo nustatytą rinkimų politinės kampanijos išlaidų dydį, savo sprendimu įpareigoja rinkimų politinės kampanijos dalyvį neprisiimti naujų turtinių prievolių dėl išlaidų rinkimų politinei kampanijai, išskyrus sutartį su audito įmone arba auditoriumi, jeigu savarankiškam rinkimų politinės kampanijos dalyviui atsiranda šio kodekso 123 straipsnio 1 dalyje nustatyta prievolė). Todėl ginčo sprendimo teisingumui netaikytinos Rinkimų kodekso 125 straipsnio 8 dalies nuostatos dėl Rinkimų kodekso 125 straipsnio 7 dalyje nurodytų VRK sprendimų apskundimo tiesiogiai LVAT.

LVAT atsisakė priimti pareiškėjo skundą ir perdavė jį pagal teisingumą nagrinėti Regionų administraciniam teismui.

2024 m. kovo 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eR-8-415/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00011-2024-8

[Prieiga internete](#)

Taip pat 2024 m. kovo 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eR-9-1047/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00012-2024-9

[Prieiga internete](#)

Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos neveikimo apskundimo pagal Rinkimų kodekso 185 straipsnio 6 dalį

Pareiškėjas kreipėsi į LVAT, prašydamas panaikinti Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimą „Dėl rinkėjų parašų rinkimo lapų I. Š. išdavimo ir jos parėmimo elektroniniu būdu“ (toliau – Sprendimas), atnaujinti terminą šiam Sprendimui apskūsti. Pareiškėjas nurodė, kad tuo atveju, jei teismas neatnaujintų termino skundui dėl Sprendimo paduoti, pareiškėjas prašo nutraukti atsakovo neveikimą ir įpareigoti VRK išnagrinėti pareiškėjo prašymą dėl Sprendimo.

LVAT konstatavo, kad pareiškėjas nenurodė jokių priežasčių, dėl kurių būtų būtina atnaujinti terminą skundui paduoti, tokių priežasčių nenustatė ir teisėjų kolegija, todėl, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija atsisakė priimti nagrinėti pareiškėjo reikalavimą panaikinti Sprendimą.

Vertindama pareiškėjo reikalavimą nutraukti VRK neveikimą, teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad prašymas, į kurį pareiškėjas skundo pateikimo LVAT metu nebuvo gavęs atsakymo, yra prašymas dėl informacijos pateikimo. Remdamasi Rinkimų kodekso 185 straipsnio 6 dalimi, teisėjų kolegija pažymėjo, kad, sistemiskai aiškinant nurodytą teisės normą, akivaizdu, jog Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, kaip pirmajai (vienintelei) instancijai, skundžiamas ne bet koks VRK neveikimas, o tik toks VRK neveikimas, kuris yra aiškiai įvardytose srityse, – kai nėra priimami sprendimai Rinkimų kodekso 185 straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais, taip pat sprendimai dėl rinkimų politinės kampanijos dalyvio statuso praradimo ir rinkėjų parašų rinkimo reikalavimų pažeidimo. Nagrinėtu atveju pareiškėjo Prašymas, kuris iš esmės buvo prašymas suteikti informaciją, nebuvo susijęs nei su viena iš nurodytų sričių, todėl pareiškėjo nurodomas VRK neveikimas negalėjo būti skundžiamas LVAT, kaip pirmosios (vienintelės) instancijos teismui, todėl pareiškėjas su tokiu reikalavimu įstatymų nustatyta tvarka turėjo kreiptis į Regionų apygardos teismą.

LVAT netenkino pareiškėjo prašymo atnaujinti terminą skundai paduoti ir atsisakė priimti pareiškėjo skundą.

2024 m. kovo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. R-10-629/2024
Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00013-2024-0

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.9. Kiti socialinės apsaugos klausimai

Dėl asmens turto vertės apskaičiavimo siekiant paramos socialinio būsto nuomai

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas pagal pareiškėjos skundą dėl atsakovo savivaldybės įmonės Vilniaus miesto būsto (toliau – Vilniaus miesto būstas) sprendimo panaikinimo, Vilniaus miesto būsto įpareigojimo grąžinti pareiškėją į Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinio būsto nuomą Vilniaus mieste, sąrašą (toliau – Sąrašas), Vilniaus miesto būsto įpareigojimo vykdyti 2017 m. birželio 7 d. susitarimą ir išmokėti pareiškėjai būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją už 2021 metus.

LVAT pažymėjo, kad pagal Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 11 straipsnio 3 dalį teisę į socialinio būsto nuomą turi asmenys ir šeimos, kurių Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka deklaruoto turto vertė ir pajamos, pagal Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsnį įskaitomos į asmens ar šeimos gaunamas pajamas, neviršija nurodytų dydžių.

LVAT teisėjų kolegija, pasisakydama dėl Vilniaus miesto būsto argumento, kad, vertindamas pareiškėjos turimą turtą už 2020 metus, vadovavosi VĮ Registrų centro nustatytais vidutinės rinkos vertėmis, atlikdamas paiešką pagal turto unikalų numerį (nustatant pareiškėjos turimą turtą už 2020 metus, VĮ Registrų centras masinį vertinimą nurodo nuo 2021 m. sausio 1 d.), pritarė pirmosios instancijos teismui, kad, priimant sprendimą dėl pareiškėjos grąžinimo į Sąrašą, pareiškėjos turto vertė turi būti nustatyta atsižvelgus į metinės gyventojų (šeimos) turto deklaracijos, kuri teikiama pagal Gyventojų turto deklaravimo įstatymą, duomenis. Kadangi deklaracijoje turi būti nurodomas kalendorinių metų, einančių prieš metus, kuriais pateikiamas prašymas suteikti paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, gruodžio 31 dieną turimas turtas, tai ir turto vertės turi būti taikomos tos, kurios galiojo atitinkamų metų (šiuo atveju – 2020 m.) gruodžio 31 d. Pažymėta, kad nekilnojamojo turto vidutinė rinkos vertė, kurią skelbia VĮ Registrų centras, nėra taikoma apskaičiuojant asmenų, kurie išbraukiami iš Sąrašo, turto vertę. Pagal Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 11 straipsnio 5 dalį deklaruojamo nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinę vertę nustato ir savo interneto svetainėje skelbia Nekilnojamojo turto registro tvarkytojas pagal kiekvienų metų sausio 1 dienos vidutinės nekilnojamojo turto rinkos vertes Lietuvos miestuose, savivaldybių centruose ir kitose savivaldybių teritorijose. Iš nurodytos teisės normos akivaizdu, kad nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinė vertė ir vidutinė nekilnojamojo turto rinkos vertė nėra tapačios sąvokos, priešingai – nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinė vertė tik nustatoma atsižvelgiant į vidutinę nekilnojamojo turto rinkos vertę; nagrinėtu atveju teisėjų kolegija pažymėjo, kad VĮ Registrų centro generalinis direktorius, vadovaudamasis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 16 straipsnio 2 dalimi ir Socialinių paslaugų įstatymo 32 straipsnio 3 dalimi, 2019 m. gruodžio 23 d. įsakymu patvirtino Nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvines vertes 2020 metams, o 2020 m. gruodžio 18 d. įsakymu – Nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvines vertes 2021 metams. Tačiau, kaip minėta, Vilniaus miesto būstas jomis nesivadovavo, o (kaip pats nurodė skunde) taikė vidutinę nekilnojamojo turto rinkos vertę, kas neatitiko galiojančio teisinio reguliavimo.

LVAT atsakovo apeliacinį skundą atmetė, o pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

2024 m. kovo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-795-624/2024
Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04637-2021-8

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl leidimo laikinai gyventi neišdavimo, kai dėl užsieniečio kita valstybė yra įvedusi perspėjimą į SIS II

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo, kuriuo atsisakyta pakeisti pareiškėjui leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. Tyrimo metu nustatė, kad Belgijos Karalystė yra paskelbusi perspėjimą dėl pareiškėjo grąžinimo (išsiuntimo) (Reglamento (ES) 2018/1860 3 str.) kartu su draudimu atvykti (Reglamento (ES) 2018/1861 24 str. b dalis), Departamentas 2023 m. liepos 28 d. ir 2023 m. rugsėjo 18 d. per Lietuvos SIRENE nacionalinį skyrių, įkurtą Lietuvos kriminalinės policijos biure, kreipėsi į perspėjimą įvedusios šalies kompetentingą įstaigą dėl duomenų apie pareiškėją, dėl kurio paskelbtas šis perspėjimas, patikrinimo, siekdamas nustatyti įvesto perspėjimo priežastis, tačiau atsakymai nebuvo gauti. Sprendime taip pat nurodyta, kad Departamentas neturi informacijos apie tai, kad Belgijos Karalystė neprieštarautų leidimo laikinai gyventi išdavimui. Motyvuodamas tuo, kad Belgijos Karalystės įvestas perspėjimas dėl pareiškėjo grąžinimo kartu su draudimu atvykti nėra panaikintas, Departamentas sprendime konstatavo, kad nėra pagrindo išduoti leidimą laikinai gyventi dėl humanitarinių priežasčių ar tarptautinių įsipareigojimų, todėl atsisakė pakeisti pareiškėjui leidimą laikinai gyventi.

Pirmosios instancijos teismas ginčijamą sprendimą panaikino, be kita ko, nurodydamas, kad Reglamento (ES) 2018/1861 27 straipsnio c punkte aiškiai nustatyta, jog jei iki to paties straipsnio b punkte nurodyto termino pabaigos (t. y. per 10 kalendorinių dienų) atsakymas nepateikiamas, tai reiškia, kad perspėjimą pateikusi valstybė narė neprieštarauja leidimo gyventi ar ilgalaikės vizos išdavimui arba to leidimo ar vizos galiojimo pratęsimui. Be to, nors Departamentas nurodė, kad laiku nebuvo gautas Belgijos Karalystės kompetentingos institucijos atsakymas, tačiau atsakovas galėjo gauti šią informaciją ir iš paties pareiškėjo, jei būtų jo paprašęs pateikti paaiškinimus, tačiau byloje nėra duomenų, kad Departamentas tai būtų padaręs. Pirmosios instancijos teismas atkreipė dėmesį ir į tai, kad sprendime nustatytas draudimo atvykti terminas ir Belgijos Karalystės Federalinės viešosios vidaus reikalų tarnybos Užsieniečių reikalų skyriaus sprendimuose nustatytas terminas nesutampa: sprendime jis nustatytas 2 metais ilgesnis.

Atsakovo apeliacinį skundą LVAT atmetė. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Belgijos Karalystės perspėjimas į SIS II dėl pareiškėjo grąžinimo pagal Reglamento (ES) 2018/1860 nuostatas kartu su draudimu atvykti 2023 m. liepos 19 d. buvo įtrauktas galiojant jam (pareiškėjui) išduotam leidimui laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje (leidimas galiojo iki 2023 m. rugsėjo 12 d.), todėl atsakovas, nagrinėjęs 2023 m. birželio 20 d. pateiktą pareiškėjo prašymą pakeisti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje UTPJ 40 straipsnio 1 dalies 4 punkte bei 44 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytu pagrindu dėl darbo UAB „Arimta“, turėjo vykdyti konsultacijas pagal Reglamento (ES) 2018/1860 11 straipsnio („*A posteriori* konsultacijos įvedus perspėjimą dėl grąžinimo“) nuostatas, kurio 1 dalis, be kita ko, nustato, kad paaiškėjus, kad valstybė narė įvedė perspėjimą dėl grąžinimo dėl trečiosios šalies piliečio, turinčio kitos valstybės narės išduotą galiojantį leidimą gyventi arba galiojančią ilgalaikę vizą, perspėjimą pateikusi valstybė narė gali nuspręsti panaikinti sprendimą grąžinti.

Įvertinęs tai, jog Reglamentas (ES) 2018/1860 nenumato, kad sprendimai aptariamoje situacijoje gali būti priimami ne tokių konsultacijų metu gautos informacijos pagrindu, taip pat pirmosios instancijos teismo akcentuotą duomenų prieštarumą ir ginčyto sprendimo dalies, pagrindžiančios teiginį dėl pagrindo išduoti leidimą laikinai gyventi dėl humanitarinių priežasčių ar tarptautinių įsipareigojimų nebuvimo, formalumą, LVAT nurodė neturėjęs pagrindo nesutikti su pirmosios instancijos padaryta išvada dėl sprendimo neteisėtumo dėl pažeistų pagrindinių procedūrų, ypač taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą.

Apeliacinis skundas atmetas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. kovo 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1337-624/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-09072-2023-8

[Prieiga internete](#)

8.5. Užsieniečių sulaikymas

Dėl alternatyvios sulaikymui priemonės, kuria apribojama užsieniečio judėjimo laisvė, prilyginimo sulaikymui

Nagrinėtoje byloje apeliacijos dalykas – pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo užsieniečiui pritaikyto sulaikymo terminas buvo pratęstas, teisėtumas.

2023 m. rugpjūčio 11 d. užsieniečiui buvo išduotas leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, galiojantis iki 2025 m. rugpjūčio 11 d. Migracijos departamentui gavus VSD raštą, kurio neįslaptintoje dalyje nurodyta, kad užsienietis kelia grėsmę valstybės saugumui, nes jis yra (duomenys neskelbtini) radikalios islamistinės organizacijos narys, dalyvaujantis jos veikloje, 2023 m. lapkričio 8 d. leidimas laikinai gyventi buvo panaikintas, užsieniečiui uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką 5 metus, taip pat į SIS įtrauktas perspėjimas, 5 metus draudžiantis jam atvykti ir apsigyventi Šengeno valstybių teritorijoje. Šių sprendimų užsienietis neskundė.

Užsienietis 2023 m. lapkričio 15 d. atvyko į Migracijos departamento Vilniaus skyrių ir žodžiu pasiprašė prieglobsčio. Tą pačią dieną VSAT priėmė sprendimą užsienietį sulaikyti 48 valandoms. Užsieniečių registracijos centro (toliau – URC) teikimu Vilniaus regiono apylinkės teismo Švenčionių rūmai skyrė užsieniečiui sulaikymą, kurio pratęsimo teisėtumo ir pagrįstumo klausimas nagrinėtas apžvelgiamoje byloje.

LVAT vertinimu, pirmosios instancijos teismas, tenkindamas URC teikimą dėl konkrečios judėjimo laisvės Lietuvos Respublikoje apribojimo priemonės – sulaikymo – taikymo užsieniečiui pratęsimo bei galimybės jam skirti alternatyvią sulaikymui priemonę, formaliai rėmėsi vien tik ta aplinkybe, jog užsienietis buvo pripažintas keliančiu grėsmę valstybės saugumui, ir nepagrįstai neatsižvelgė į kitas užsienietį apibūdinančias individualias aplinkybes: užsieniečio tapatybė yra nustatyta ir jis turi galiojantį asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą; užsienietis į Lietuvos Respubliką atvyko 2021 m. lapkričio 12 d. ir joje teisėtai buvo iki tol, kol Migracijos departamentas panaikino jam leidimą laikinai gyventi; užsienietis, 2023 m. lapkričio 10 d. (tokia data nurodyta URC teikime) gavęs aptartus Migracijos departamento sprendimus, 2023 m. lapkričio 15 d. savanoriškai atvyko į Migracijos departamentą ir paprašė suteikti jam prieglobstį Lietuvos Respublikoje; nėra duomenų apie užsieniečio padarytus konkrečius teisei priešingus veiksmus, taip pat apie jo nebendradarbiavimą su Migracijos departamento ir kitų valstybės įstaigų tarnautojais, bandymus pasislėpti ir / ar neteisėtai išvykti iš Lietuvos teritorijos, anksčiau pritaikytos judėjimo laisvės apribojimo priemonės sąlygų pažeidimą ir pan. Ta aplinkybė, kad užsienietis yra radikalios organizacijos narys, anot LVAT, suponuoja jo keliamą grėsmę valstybės saugumui, tačiau šioje byloje nustatytų faktinių aplinkybių visuma nepagrindžia, jog, siekiant UTPĮ įtvirtintų tikslų, sulaikymo pratęsimas yra vienintelė priemonė, kuri šioje individualioje situacijoje gali būti jam pritaikyta. Nors alternatyvi sulaikymui priemonė – apgyvendinimas VSAT ar kitoje tam pritaikytoje vietoje, nustatant teisę judėti tik apgyvendinimo vietai priklausančioje teritorijoje – pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus formaliai ir yra laikoma alternatyvia sulaikymui, toks asmuo yra atskirtas nuo kitų gyventojų, netekęs judėjimo laisvės, todėl 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo, 2 straipsnio h punkto prasme jis yra laikytinas asmeniu, kuriam taikomas sulaikymas. Teisėjų kolegija sprendė, kad nagrinėtu atveju buvo pagrindas pritaikyti užsieniečiui alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinimą VSAT ar kitoje tam pritaikytoje vietoje, nustatant pareigą neišvykti iš apgyvendinimo vietai priklausančios teritorijos be apgyvendinimo vietos vadovo ar jo įgalioto asmens leidimo.

Apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas.

2024 m. kovo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1456-624/2024

Teismo proceso Nr. 4-44-3-00011-2024-5

[Prieiga internete](#)

8.6. Užsieniečių išvykimas iš Lietuvos Respublikos

8.6.4. Draudimas atvykti

Dėl perspėjimo į Šengeno informacinę sistemą įvedimo pagrindų, nustatytų SIS II reglamente¹

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimų, kuriais pareiškėjui buvo atsisakyta pakeisti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, išduoti nacionalinę vizą ir jam uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką nuo sprendimo priėmimo dienos 30 mėnesių bei įtraukti į Šengeno informacinę sistemą perspėjimą dėl draudimo atvykti ir apsigyventi nuo sprendimo priėmimo dienos 30 mėnesių, teisėtumo ir pagrįstumo. Minėti sprendimai

¹ 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir iš dalies keičiamas bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006.

buvo priimti, įvertinus VSD pateiktą informaciją, kad pareiškėjas kelia grėsmę nacionaliniam saugumui dėl ankstesnio jo darbo Rusijos Federacijos Mordovijos Respublikos vidaus reikalų sistemoje.

Pirmosios instancijos teismas, padaręs išvadą, kad ginčyti sprendimai buvo priimti laikantis nustatytų procedūrų, atlikus objektyvų įrodymų tyrimą, įvertinus reikšmingas aplinkybes ir padarius teisingas išvadas, todėl nėra pagrindo jų naikinti, pareiškėjo skundą atmetė.

Pareiškėjo apeliacinį skundą nagrinėjęs LVAT nesutiko su pirmosios instancijos teismo atliktu atsakovo sprendimo įtraukti į Šengeno informacinę sistemą perspėjimą teisėtumo ir pagrįstumo vertinimu. Atsižvelgęs į tai, kad SIS II reglamentas pateikia baigtinį sąrašą atvejų, kada šalis gali įtraukti perspėjimą dėl draudimo užsieniečiui atvykti į Šengeno zoną, ir nustato pažeidimų rūšis (neteisėtas buvimas šalyje bei padaryti (pagrįstai įtariamai) nusikaltimai) ir tokių pažeidimų sunkumą (sunkūs nusikaltimai arba aiškūs ketinimas atlikti sunkių nusikaltimų), kurie nėra išsamiai pagrįsti, LVAT nagrinėjamo ginčo kontekste pažymėjo, kad SIS II reglamento 21 straipsnio („Proporcingumas“) 1 ir 2 dalies, taip pat 24 straipsnio 2 dalies nuostatos suponuoja išvadą, kad aplinkybė, jog yra šio reglamento 24 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta sąlyga, savaime nėra pagrindas įvesti perspėjimą dėl draudimo trečiosios šalies piliečiui atvykti ir apsigyventi į SIS. LVAT manymu, tokią poziciją pagrindžia įpareigojimas valstybėms narėms prieš įvedant perspėjimą nustatyti, ar atvejis yra pakankamai adekvatus, atitinkamas ir svarbus, kad perspėjimas būtų įvestas į SIS, pagal kriterijus, aptartus SIS II reglamento 21 straipsnio 2 dalyje ir 24 straipsnio 2 dalyje, ar nėra priežasčių neįvesti perspėjimo, ir motyvuoti tokį administracinį sprendimą, kuris gali būti skundžiamas (SIS II reglamento 24 str. 2 d.). Ši pareiga nagrinėtu atveju nebuvo įvykdyta (nėra motyvų, kodėl atvejis yra pakankamai adekvatus, atitinkamas ir svarbus, kad perspėjimas būtų įvestas į SIS), dėl to ši Departamento sprendimo dalis negali būti laikoma pagrįsta, kadangi neatitinka Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų, įpareigojančių viešojo administravimo subjektą individualų administracinį aktą pagrįsti objektyviais duomenimis (faktais), o taikomas poveikio priemonės – motyvuoti.

Pareiškėjo apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas. Atsakovo sprendimo dalis įtraukti į SIS perspėjimą dėl draudimo pareiškėjui atvykti ir apsigyventi panaikinta, kita pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis palikta nepakeista.

2024 m. kovo 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1229-492/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-08353-2023-9

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.14. Pelno mokestis

12.14.1. Pelno mokesčio objektas

12.14.1.2. Apmokestinamojo pelno apskaičiavimas

Dėl galimybės per pusę sumažinti mokesčių mokėtojui taikomą lengvatinį (5 proc.) pelno mokesčio tarifą Pelno mokesčio įstatymo 58 straipsnio 16 dalyje numatytais atvejais

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus atsisakymo priimti sprendimą dėl išankstinio įsipareigojimo dėl Pelno mokesčio įstatymo (toliau – PMĮ) nuostatų taikymo būsimajam sandoriui (Mokesčių administravimo įstatymo 37¹ str.).

Konkrečiai šis viešojo administravimo subjektas atsisakė pritarti pareiškėjo, kuris veiklą vykdo laisvojoje ekonominėje zonoje (toliau – LEZ), pozicijai, jog jis, vadovaudamasis PMĮ 58 straipsnio 16 dalies 1 punktu, gali 50 proc. sumažinti PMĮ 5 straipsnio 7 dalyje numatytą 5 proc. pelno mokesčio tarifą.

PMĮ 58 straipsnio 16 dalies 1 punkte, be kita ko, nustatyta, kad LEZ įmonė, „<...> kurioje kapitalo investicijos pasiekė ne mažesnę kaip 1 milijono eurų sumą, 10 mokestinių laikotarpių, pradedant tuo mokestiniu laikotarpiu, kurį ši investicijų suma buvo pasiekta, nemoka pelno mokesčio, o kitus 6 mokestinius laikotarpius jai taikomas 50 procentų sumažintas pelno mokesčio tarifas <...>.

Mokesčių administratorius, kuriam pritarė ir pirmosios instancijos teismas, iš esmės laikėsi pozicijos, kad taikant lengvatinį (5 proc.) pelno mokesčio tarifą, papildoma lengvata, numatyta minėtame PMĮ 58 straipsnio 16 dalies 1 punkte, nėra taikoma.

Nesutikdamas su tokiu vertinimu, LVAT akcentavo, kad sumažintas 50 proc. pelno mokesčio tarifas suprantamas, kaip nustatyto pelno mokesčio tarifo sumažinimas per pusę. Šiuo atveju, kadangi buvo nustatytos

aplinkybės, įtvirtintos PMJ 5 straipsnio 7 dalyje bei 58 straipsnio 16 dalies 1 punkte, pareiškėjas įgijo teisę jam taikomą 5 proc. pelno mokesčio tarifą sumažinti 50 proc.

LVAT pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikino ir priėmė naują sprendimą – įpareigojo mokesčių administratorių iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą.

2024 m. kovo 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-131-556/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02888-2022-5

[Prieiga internete](#)

14. Aplinkos apsauga

14.2. Poveikio ir pasekmių aplinkai vertinimas

14.2.3. Kiti su poveikio ir pasekmių aplinkai vertinimu susiję klausimai

Dėl Aplinkos apsaugos agentūros pareigos atlikti pakartotinį neigiamo poveikio aplinkai bei kitiems aplinkos komponentams reikšmingumo vertinimą

Dėl kompetentingos institucijos priimti sprendimą dėl aplinkos priemonių taikymo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – Agentūra) rašto, kuriuo buvo netenkintas pareiškėjo prašymas atlikti neigiamo poveikio Kuršių marių vandens būklei pakartotinį vertinimą, (toliau – Raštas) teisėtumo ir pagrįstumo ir reikalavimo įpareigoti Agentūrą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad nei Aplinkos apsaugos įstatymas, nei Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. D1-228 patvirtintas Aplinkos atkūrimo priemonių parinkimo bei išankstinio pritarimo gavimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nenustato pareigos Agentūrai atlikti pakartotinį vertinimą, todėl Agentūra, atsisakydama tenkinti prašymą, nepažeidė VAĮ nuostatų.

Teisėjų kolegija nustatė, kad Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos (toliau – Departamentas), vadovaudamasis Tvarkos apraše nustatyta procedūra, kreipėsi į Agentūrą, prašydamas atlikti pareiškėjo vykdytos veikos neigiamo poveikio aplinkai bei kitiems aplinkos komponentams reikšmingumo vertinimą. Agentūra atliko vertinimą ir pateikė Departamentui pažymą, kurioje suformulavo atitinkamas išvadas. Departamentas, atsižvelgdamas į šias išvadas, vadovaudamasis Tvarkos aprašo 29 punktu, kreipėsi į pareiškėją su prašymu pateikti aplinkos atkūrimo priemonių planą dėl pirminio, papildomo ir kompensuojamojo aplinkos atkūrimo priemonių panaudojimo, nurodant priemones, jų vykdymo darbus, terminus, atsakingus asmenis ir kitus, ūkio subjekto manymu, reikšmingus duomenis. Iš bylos medžiagos nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi į Agentūrą su prašymu priimti sprendimą atlikti pakartotinį neigiamo poveikio aplinkai bei kitiems aplinkos komponentams reikšmingumo vertinimą, atsižvelgiant į ekspertų ataskaitas ir vertinimo duomenis ir dokumentus. Agentūra, ginčijamame Rašte nustačiusi, kad nėra jokio teisinio ir faktinio pagrindo atlikti pakartotinį vertinimą, netenkino prašymo.

Teisėjų kolegija konstatavo, jog teisės aktai (be kita ko, Aplinkos apsaugos įstatymas, Tvarkos aprašas) nenustato Agentūrai pareigos atlikti pakartotinį reikšmingumo vertinimą. Pažymėta, kad pagal minėtą Tvarkos apraše įtvirtintą teisinį reguliavimą Agentūra atlieka reikšmingumo vertinimą ne savarankiškai, o pagal Departamento kreipimąsi. Taigi Departamentas yra kompetentinga institucija priimti sprendimą dėl aplinkos priemonių taikymo, jis, priimdamas šį sprendimą, privalo atsižvelgti į visą gautą informaciją ir duomenis, gautus iš Aprašo III skyriuje nurodytų institucijų, įskaitant ir gautą reikšmingumo vertinimą, kitų įstaigų prie Aplinkos ministerijos ar kitų Aplinkos ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų, taip pat gautus iš ūkio subjekto (Tvarkos aprašo 31¹, 29 punktai). Būtent Departamentas, kuris yra atsakingas už sprendimo dėl aplinkos priemonių taikymo priėmimą, esant abejonėms, neaiškumams, duomenų trūkumui ar kitoms reikšmingoms aplinkybėms ar informacijai, turi teisę prašyti visų Tvarkos apraše nurodytų subjektų, įskaitant ir Agentūrą, pateikti papildomą informaciją bei atlikti kitus veiksmus, kurie reikalingi, siekiant gauti visus duomenis, reikšmingus minėto sprendimo priėmimui.

Daryta išvada, jog Agentūra, ginčijamame Rašte pateikdama pareiškėjui informaciją apie tai, kad Agentūra atliko reikšmingumo įvertinimą pagal Departamento prašymą, reikšmingumo įvertinimas nėra negaliojantis ir / ar koreguotinas dėl techninių klaidų ir/ ar užginčytas, pagrįstai netenkino pareiškėjo Prašymo atlikti pakartotinį vertinimą.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. kovo 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-42-789/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02579-2021-1

[Prieiga internete](#)

16. Teritorijų planavimas

16.5. Valstybinė teritorijų planavimo priežiūra

Dėl planavimo organizatoriaus teisės administraciniame teisme ginčyti valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą vykdančios institucijos sprendimą, kuriuo konstatuota, jog jis neįvykdė prieš tai šios institucijos duoto privalomojo nurodymo

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas iš esmės kilo dėl pareiškėjo (planavimo organizatoriaus) reikalavimo panaikinti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) sprendimą, kuriuo buvo konstatuota, jog jis neįvykdė privalomojo nurodymo, bei įpareigoti Inspekciją pripažinti, kad šis nurodymas yra įvykdytas.

Nustatyta, kad rengiant detalų planą, planavimo organizatorius (pareiškėjas) 2021 m. rugsėjo 6 d. raštu atmetė suinteresuotos visuomenės pasiūlymus. Visuomenės atstovai pateikė skundą Inspekcijai, kuri 2021 m. spalio 18 d. pateikė pareiškėjui privalomąjį nurodymą, be kita ko, iš naujo išnagrinėti suinteresuotų asmenų pasiūlymą bei apie priimtą sprendimą informuoti Inspekciją. Planavimo organizatorius 2021 m. lapkričio 18 d. raštu pateikė Inspekcijai jo 2021 m. lapkričio 18 d. rašto, kuriuo planavimo organizatorius pakartotinai atsakė visuomenės atstovams, nuorašą. Tačiau Inspekcija 2021 m. gruodžio 28 d. raštu (ginčytu sprendimu) įformino privalomojo nurodymo (ne) įvykdymo patikrinimo rezultatus, pripažindama, jog nurodymas nebuvo įvykdytas.

Teismui pateiktame skunde pareiškėjas ginčijo Inspekcijos sprendimą, teikdamas argumentus, kad privalomasis nurodymas įvykdytas.

Pirmosios instancijos teismas, įvertinęs ginčyto Inspekcijos sprendimo turinį, pažymėjo, kad jame yra pateiktas planavimo organizatoriaus sprendimo, kuriuo jis grindžia privalomojo nurodymo įvykdymą, vertinimas, o jame (ginčytame sprendime) nurodytos konstatuojamojo pobūdžio aplinkybės ir teisinis vertinimas pareiškėjui jokių teisinių pasekmių tame etape nesukėlė ir yra tarpinis procedūrinis sprendimas. Todėl šis teismas Inspekcijos sprendimo konstatuojamojo pobūdžio aplinkybių nevertino ir dėl jų nepasisakė. Be to, vertindamas, kad pareiškėjas skunde iš esmės nesutiko su Inspekcijos reikalavimu įvykdyti privalomąjį nurodymą, pirmosios instancijos teismas pažymėjo, jog šio reikalavimo pagrįstumas bei teisėtumas turi būti vertinamas nagrinėjant Inspekcijos teismui pateiktą prašymą dėl įpareigojimo įvykdyti privalomąjį nurodymą.

Tačiau LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi tai, kad privalomasis nurodymas pasibaigia jo įvykdymu, kurį privalo konstatuoti Inspekcija, pripažino, jog kilus ginčui dėl jo įvykdymo yra teisinis pagrindas kreiptis teisminės gynybos. Ginčytame Inspekcijos sprendime buvo nurodyti detaliojo plano sprendinių bei programos prieštaravimai aukštesnės galios teisės aktams, o tai suponavo, kad šio Inspekcijos sprendimo pagrindu pareiškėjui kilo pareigos, jei toks sprendimas nenuginčijamas teismine tvarka, pašalinti jame nurodytus teisės pažeidimus. Todėl teisėjų kolegija konstatavo, kad pareiškėjas, nesutikdamas su atsakovo sprendimu, turėjo teisę jį ginčyti teisme (ABTĮ 3 str. 1 d., 5 str. 1 d.).

LVAT taip pat pažymėjo, kad tai, jog administraciniame teisme yra nagrinėjama kita byla pagal Inspekcijos prašymą planavimo organizatoriui dėl įpareigojimo įvykdyti minėtą privalomąjį nurodymą, nedarė jokios įtakos pareiškėjo apžvelgiamoje byloje procesinių teisių įgyvendinimui ir nebuvo pagrindas šios bylos nenagrinėti iš esmės.

Kadangi pirmosios instancijos teismas byloje nevertino pareiškėjo skunde nurodytų Inspekcijos sprendimo ginčijamų pagrindų ir dėl jų iš esmės nepasisakė, LVAT grąžino pareiškėjo skundą šiam teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. kovo 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-269-415/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00501-2022-5

[Prieiga internete](#)

16.6. Kiti su teritorijų planavimu susiję klausimai

Dėl žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo teritorijoje, kurioje galioja detalusis planas, kai sprendimas pradėti šio projekto rengimą priimtas bei šio projekto rengimo reikalavimai išduoti iki 2021 m. liepos 1 d.

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas buvo kilęs dėl savivaldybės administracijos atsisakymo rengti žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektą, siekiant prie pareiškėjai priklausančio žemės sklypo prijungti įsiterpusį valstybinės žemės plotą, motyvuojant tuo, kad nuo 2021 m. liepos 1 d. įsigaliojus naujai Teritorijų planavimo įstatymo (toliau – TPĮ) redakcijai, projektas nebegali būti rengiamas, nes ginčo žemės sklypai patenka į galiojančio detaliojo plano ribas, dėl ko įsiterpusios žemės prijungimas galimas tik koreguojant šį teritorijų planavimo dokumentą.

Savivaldybės administracija ginčytame sprendime rėmėsi TPĮ redakcija, įsigaliojusia nuo 2021 m. liepos 1 d., tačiau pareiškėja ir pirmosios instancijos teismas vertino, kad nagrinėtu atveju turėjo būti taikoma TPĮ redakcija, kuri galiojo tuo metu, kai buvo priimtas sprendimas dėl projekto rengimo bei išduoti šio projekto rengimo reikalavimai.

Šiuo klausimu LVAT pirmiausia nurodė, kad pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 2, 3, 6, 7, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 23, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 37, 39, 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo, įsigaliojusio nuo 2021 m. liepos 1 d., 26 straipsnio 8 dalį žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai, dėl kurių iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos priimti sprendimai pradėti rengti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus teritorijoms, kurios patenka į galiojančiais detaliaisiais planais, parengtais pagal iki 2014 m. sausio 1 d. galiojusį teritorijų planavimo teisinį reguliavimą, suplanuotas teritorijas, baigiami rengti, visuomenė apie juos informuojama, jie derinami, tikrinami ir tvirtinami pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusias Teritorijų planavimo įstatymo nuostatas ir yra laikomi galiojančio detaliojo plano koregavimu.

Atitinkamai LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal minėtas nuostatas TPĮ galiojimas siejamas su tuo, kada priimti sprendimai pradėti rengti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus, o ne kada pradėtas rengti konkretus projektas (sudaryta sutartis dėl jo rengimo). Byloje nebuvo ginčo, kad ginčo teritorijoje galiojantis detalusis planas parengtas pagal iki 2014 m. sausio 1 d. galiojusį teritorijų planavimo teisinį reguliavimą, 2018 m. rugpjūčio 31 d. buvo priimtas sprendimas pradėti rengti projektą, o 2018 m. spalio 30 d. buvo išduoti reikalavimai. Taigi, kaip sprendė LVAT teisėjų kolegija, nebuvo pagrindo nesutikti su pirmosios instancijos teismo išvada, kad nepriklausomai nuo to, jog 2021 m. liepos 1 d. įsigaliojo pakeistos redakcijos TPĮ 20 straipsnio 6 dalies nuostata, pradėtas rengti žemės sklypo projektas privalo būti užbaigtas tomis TPĮ nuostatomis, kurios galiojo, kai buvo priimtas sprendimas dėl projekto rengimo (2018 m. rugpjūčio 31 d.) ir išduoti projekto rengimo reikalavimai (2018 m. spalio 30 d.).

2024 m. kovo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1311-821/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01018-2022-9

[Prieiga internete](#)

17. Statyba

17.5. Savavališkos statybos

Dėl statybos rūšies vertinimo, sprendžiant dėl galimybės įteisinti savavališką statybą

Nagrinėtoje byloje pareiškėjas kreipėsi į teismą su prašymu pratęsti privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdymo terminą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo prašymo netenkino, nustatęs, kad ginčo statybos darbai buvo vykdomi statinyje, kuris pastatytas valstybinėje žemėje, ir byloje nebuvo duomenų, jog pareiškėjas turi žemės valdymo ar naudojimo teises į šią žemę. Šiomis aplinkybėmis pirmosios instancijos teismas, pacitavęs ginčui aktualių metu galiojusios redakcijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo (toliau – Priežiūros įstatymas) 14 straipsnio 12 dalį („Savavališkai valstybinėje žemėje statomų ir pastatytų naujų statinių įteisinimas draudžiamas, jeigu statybos darbai atlikti neturint žemės valdymo ar naudojimo teisių“), padarė išvadą, jog pareiškėjo savavališko statinio įteisinimas yra įstatymo draudžiamas.

LVAT teisėjų kolegija su tokia pirmosios instancijos teismo išvada nesutiko ir pažymėjo, kad be Priežiūros įstatymo vartojamų sąvokų kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos

Teritorijų planavimo įstatyme ir Statybos įstatyme (Priežiūros įstatymo 2 str. 5 d.). Statybos įstatymo 2 straipsnio 26 dalis nustato, kad naujo statinio statyba – statyba, kurios tikslas – statinių neužimtame žemės paviršiaus plote pastatyti statinį, atstatyti visiškai sugriuvusį, sunaikintą, nugriautą statinį. Taigi, Priežiūros įstatymo 14 straipsnio 12 dalies prasme nauji statiniai – veiklos, kurios tikslas – statinių neužimtame žemės paviršiaus plote pastatyti statinį, atstatyti visiškai sugriuvusį, sunaikintą, nugriautą statinį, rezultatas.

Nagrinētu atveju atlikus neplaninį ginčo gyvenamojo namo patikrinimą buvo surašytas faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktas, kuriame nustatyta, jog „bute (duomenys neskelbtini) vykdomi sienų glaistymo ir dažymo darbai, grindų, laiptų iš senų pakeitimas į naują dangos, keičiami seni vamzdžiai vandentiekio ir kanalizacijos“. Taip pat buvo surašytas savavališkos statybos aktas, kuriame konstatuota, kad savavališkai rekonstruotas neypatingojo statinio kategorijos namas – „rekonstruotas daugiabučio un. Nr. (duomenys neskelbtini) gyvenamojo namo, esančio (duomenys neskelbtini), un. Nr. (duomenys neskelbtini), padidinant buto patalpą Nr. (duomenys neskelbtini) aukštį (nuo 1,46 m iki 2,50 m vidaus patalpos aukštis, išorės buto patalpos Nr. (duomenys neskelbtini) aukštis apie 3 m.) (kadastrinių matavimų duomenys atlikti 2014-11-18)“. Įvertinęs šias aplinkybes, apibūdinančias pareiškėjo vykdytą savavališką statybą, LVAT sprendė, kad nėra pagrindo ją apibūdinti kaip naujo statinio statybą Priežiūros įstatymo 14 straipsnio 12 dalies prasme.

Nagrinētu atveju byloje nebuvo duomenų, sudarančių pagrindą išvadai, jog pareiškėjo vykdyti statybos darbai nėra galimi pagal galiojančius teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba prieštarauja imperatyviems statybos, aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams, iš esmės pažeidžia kitų daugiabučio gyvenamojo namo bendraturčių teises ar teisėtus interesus. Tuo tarpu pareiškėjas ėmėsi veiksmų, siekdamas teisės aktų nustatyta tvarka parengti projekcinę dokumentaciją ir, sumokėjęs Statybos įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą, gauti statybą leidžiantį dokumentą, šalinantį savavališkos statybos padarinius, tačiau dėl objektyvių priežasčių negali gauti savavališkai statybai įteisinti reikalingų dokumentų per privalomajame nurodyme nustatytą terminą, todėl LVAT konstatavo, kad šis terminas pratęstinas iki 2024 m. rugsėjo 30 d.

Taigi, pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas tenkintas.

2024 m. kovo 7 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-599-624/2024

Teismo proceso Nr. 3-62-3-03370-2022-3

[Prieiga internete](#)

17.6. Statybos valstybinė priežiūra

Dėl termino, kuriam pratęsimas privalomojo nurodymo įvykdymo terminas, apibrėžimo

Apžvelgiamoje byloje pareiškėja kreipėsi į teismą su prašymu pratęsti privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius įvykdymo terminą. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjos prašymą tenkino ir pratęsė privalomojo nurodymo įvykdymo terminą iki įsiteisės procesinis sprendimas civilinėje byloje pagal pareiškėjos ieškinį dėl atidalijimo iš bendrosios dalinės nuosavybės, žemės sklypo ribų ir naudojimosi tvarkos nustatymo bei leidimo atlikti statybos darbus be bendrasavininko sutikimo.

Atsakovas dėl nurodyto pirmosios instancijos teismo sprendimo padavė apeliacinį skundą, kuriame neginčijo, kad aptariamasis terminas galėjo būti pratęstas, tačiau pabrėžė, jog šis terminas turėjo būti apibrėžtas konkrečia data ir toks terminas neturi būti pernelyg ilgas (atsakovas prašė nustatyti 12 mėnesių terminą). Atsakovas nurodė, kad civilinėje byloje nedalyvauja, todėl nebus informuotas apie teismo procesinio sprendimo civilinėje byloje priėmimą bei įsiteisėjimą, taigi negalės tinkamai įgyvendinti savo funkcijų statybos valstybinės priežiūros srityje.

LVAT teisėjų kolegija sutiko su atsakovo argumentais, kad privalomojo nurodymo įvykdymo terminas turi būti ne per ilgas, racionalus, skatinantis statytoją operatyviai šalinti savavališkos statybos padarinius. Aiškindamas Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo (2016 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XII-2578 redakcija) (toliau – Priežiūros įstatymas) 14 straipsnio 4 dalies nuostatas, LVAT yra nurodęs, kad maksimalus terminas savavališkos statybos padariniams pašalinti yra 9 mėnesiai, o ilgesnio termino nustatymas priskirtas tik teismo kompetencijai pagal suinteresuoto asmens kreipimąsi. Tačiau nei Priežiūros įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje (tiek, kiek joje įtvirtinta teismo kompetencija spręsti privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo / nepratęsimo klausimą), nei LVAT praktikoje nėra tiesiogiai nurodyta, kad draudžiama

teismui privalomojo nurodymo įvykdymo terminą apibrėžti konkrečiu įvykiu (šiuo atveju – terminą siejant su galutinio teismo sprendimo civilinėje byloje įsiteisėjimu). Tokia diskrecija įgyvendinama kiekvienu konkrečiu atveju įvertinus individualią situaciją, visas reikšmingas aplinkybes bei paisant statybos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų prioritetų ir tikslų. Tai, kad paprastai administraciniai teismai privalomųjų nurodymų įvykdymo terminus pratęsia nustatydami konkrečią datą, savaime nereiškia, jog pareiškėjos prašymas, kai aktualus terminas siejamas su sprendimo civilinėje byloje įsiteisėjimu, savaime buvo neteisėtas ir negalėjo būti tenkinamas.

Byloje buvo nustatyta, kad pareiškėja, siekdama vykdyti privalomąjį nurodymą ir įtesinti savavališką statybą, negavusi trečiojo suinteresuoto asmens sutikimo, kreipėsi į bendrosios kompetencijos teismą su ieškiniu, be kita ko, prašydama leidimo atlikti veiksmus, reikalingus gauti statybos leidimą be bendrasavininko sutikimo. Plungės apylinkės teismo Palangos rūmai sprendimu civilinėje byloje šį ieškovės (administracinės bylos pareiškėjos) ieškinio reikalavimą tenkino, tačiau sprendimas neįsiteisėjęs, kadangi yra apskųstas apeliacine tvarka, byloje teismo posėdis paskirtas 2024 m. kovo 7 d. Šiame kontekste LVAT pažymėjo, kad atsakovo prašomas privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo laikotarpis 12 mėnesių (skaičiuojant nuo 2022 m. balandžio 2 d.) jau yra pasibaigęs, o civilinėje byloje apeliacinės instancijos teismui paskelbus galutinį teismo procesinį sprendimą jis įsiteisės sprendimo paskelbimo dieną, todėl šis įvykis bus paskutinė diena privalomajam nurodymui įvykdyti, po kurios aktualus terminas pasibaigs ir pareiškėja neturės galimybės (laiko) pašalinti savavališkos statybos padarinius Priežiūros įstatyme nustatytais būdais. Tuo tarpu pagal Priežiūros įstatymo 14 straipsnio 4 dalį nustatyti terminai gali būti pratęsti, kai dėl jų patęsimo kreipiamasi iki nustatyto termino pasibaigimo.

Atsižvelgęs į byloje nustatytas aplinkybes, LVAT sprendė, kad šiuo atveju yra pagrindas atsakovo apeliacinį skundą tenkinti iš dalies, nustatant privalomojo nurodymo įvykdymo terminą konkrečia data ir jį pratęsiant iki 2024 m. rugsėjo 30 d. (imtinai). Taigi, pirmosios instancijos teismo sprendimas buvo atitinkamai pakeistas.

2024 m. kovo 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-231-602/2024

Teismo proceso Nr. 3-63-3-00442-2022-1

[Prieiga internete](#)

20. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

20.2. Civilinės atsakomybės sąlygos

20.2.1. Neteisėta veika

20.2.1.2. Neteisėtas neveikimas, vilkinimas

Dėl savivaldybės pareigos prižiūrėti savo teritorijoje valstybinėje žemėje augančius želdinius, kai žemės sklypas yra išnuomotas (pagal iki 2021 m. lapkričio 1 d. galiojusį reguliavimą)

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl reikalavimo priteisti pareiškėjams (sutuoktiniams) iš atsakovo Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) 1 930 Eur žalos, patirtos nuvirtus Savivaldybės teritorijoje esančioje valstybinėje žemėje augusiam medžiui ant jiems bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise priklausiusio automobilio ir dėl to sumažėjus automobilio vertei bei patyrus 200 Eur išlaidas apmokant išrašytą šio apgadinto automobilio vertės vertinimo sąskaitą faktūrą, atlyginimą ir 5 procentų metines palūkanas už teismo priteistą sumą nuo bylos iškėlimo iki visiško teismo sprendimo įvykdymo, pagrįstumo ir teisėtumo.

Nagrinėtu atveju nebuvo ginčo, kad pareiškėjams priklausiusio automobilio apgadšinimą ir vertės sumažėjimą (žalos jiems padarymą) sukėlęs nuvirtęs medis prieš įvykį augo Savivaldybės teritorijoje esančioje valstybinėje žemėje, tačiau buvo nesutariama, ar Savivaldybei tenka pareiga atlyginti pareiškėjams nuvirtusio medžio padarytą žalą situacijoje, kai valstybinės žemės sklypas, ties kurio riba augo nuvirtęs medis, buvo išnuomotas trečiajam suinteresuotam asmeniui – daugiabučio namo savininkų bendrijai (toliau – Bendrija).

Pirmosios instancijos teismo, patenkinusio pareiškėjų skundą, pozicija iš esmės buvo grindžiama Savivaldybės veikime (pasielgime) pasireiškiančio neteisėtumo (atsakingiems darbuotojams nebūnant pakankamai atidiems bei rūpestingiems vykdant Vilniaus mieste medžių būklės stebėseną ir priežiūrą) nustatymu, taip pat Savivaldybės pareigos rūpintis jos teritorijoje augančių medžių keliama grėsme žmonėms ir jų turtui neperėjimo Bendrijai įvertinimu.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes ir taikytiną teisinį reguliavimą, konstatavo, kad nors valstybinės žemės sklypo nuomotojas, naudojantis sklypą sandorio (nuomos sutarties)

pagrindu, iš esmės galėtų būti laikomas želdinių valdytoju Želdynų įstatymo (ginčui aktualios redakcijos) kontekste, tai savaime negali paneigti savivaldybei pagal Vietos savivaldos įstatymą ir Želdynų įstatymą priskirtos bendrosios želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo pareigos – ši pareiga jokiais teisine reikšmę turinčiais aktais įstatymuose nustatyta tvarka nebuvo perduota. Nagrinėtoje byloje nebuvo jokių duomenų, kurie aiškiai patvirtintų Savivaldybei tenkančios pareigos perdavimą Bendrijai. Taigi nors Želdynų įstatymo 2 straipsnio 32 dalis apibrėžė, kas gali būti laikomi želdinių valdytojais, tačiau išplėstinė teisėjų kolegija vertino, kad konkrečios pareigos, numatytos Želdynų įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje, valstybinėje ir savivaldybei priskirtoje žemėje (ne privačioje žemėje) želdinių valdytojams atsirastų tik tokiu atveju, jei pagal tą patį Želdynų įstatymą (10 str. 1 d. 2 p.) želdynų ir želdinių priežiūros pareigą atliekanti savivaldybė (ne kiti valstybinę žemę patikėjimo teise valdantys subjektai) ją perduotų įstatymų nustatyta tvarka.

Nagrinėtu atveju Savivaldybė jokios sutarties nei dėl ginčo želdinių, nei dėl ginčo žemės sklypo nebuvo sudariusi, nes valstybinė žemė patikėjimo teise buvo perduota Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT), kuri valstybinės žemės nuomos sutartimi perdavė ją naudotis Bendrijai. Nors paminėtos valstybinės žemės nuomos sutarties teisėtumas nebuvo šios bylos nagrinėjimo dalykas, šiuo atveju aktualu buvo tai, jog sutartis sudaryta tarp Bendrijos ir NŽT, taigi, kiek tai susiję su bylai aktualiu atsakomybės už želdinių priežiūrą ir tvarkymą klausimu, nebuvo jokio pagrindo manyti, kad Savivaldybė sutartimi perdavė jai pagal įstatymus numatytą pareigą. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, byloje nesant jokių duomenų, kurie aiškiai patvirtintų Savivaldybei tenkančios pareigos perdavimą, atsakovo išdėstyti argumentai dėl želdinių valdytojo ir jam tenkančių pareigų nagrinėtu atveju negalėjo nulemti bylos baigties.

Nurodytų teisės aktų normos ir aptarta teismų praktika patvirtino, kad Vilniaus miesto savivaldybė, būdama atsakinga už jos teritorijoje esančių želdynų ir želdinių inventorizavimą ir apskaitą, vykdydama jų būklės stebėseną, organizuodama valstybinėje žemėje esančių želdinių ir želdynų priežiūrą ir tvarkymą, privalėjo užtikrinti, kad valstybinės žemės sklype augantis medis nekeltų grėsmės žmonėms ir jų turtui. Teismui nebuvo pateikta įrodymų, kad Savivaldybė ėmėsi pakankamų organizacinių priemonių, jog minėtoje valstybinėje žemėje būtų vykdoma tinkama augančių želdinių (konkrečiai – nuvirtusio medžio) priežiūra ir tvarkymas, juolab kad dar 2017 m. atliekant medžių inventorizaciją, buvo nustatyta bloga vieno ginčo medžio kamieno būklė, abiem kamienams buvo rekomenduojamas genėjimas. Atsižvelgdama į tai, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad Savivaldybė byloje nagrinėtu atveju neveikė taip, kaip pagal įstatymus ir kitus teisės aktus privalėjo veikti, kas kvalifikuotina kaip neteisėti veiksmai – deliktinės atsakomybės sąlyga.

Išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad bylai aktualios teisės aktų nuostatos, galiojusios būtent ginčo įvykio metu, kai nuvirtęs medis apgadino pareiškėjų automobilį (2021 m. liepos 21 d.). Tuo pačiu pabrėžta, kad nuo 2021 m. lapkričio 1 d. Želdynų įstatymas buvo išdėstytas nauja redakcija (2021 m. kovo 23 d. įstatymu Nr. XIV-199), jame savivaldybės pareigos susietos su „savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose“ (nauja įstatyme įtvirtinta sąvoka) esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymu, todėl pateikti išplėstinės teisėjų kolegijos išaiškinimai aktualūs iki 2021 m. lapkričio 1 d. susiklosčiusiems teisiniams santykiams.

LVAT atmetė atsakovo apeliacinį skundą, o pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. kovo 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-11-1188/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03375-2021-6

[Prieiga internete](#)

20.5. Kiti su civiline atsakomybe susiję klausimai

20.5.1. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių asmenų skundų dėl žalos atlyginimo už netinkamas kalinimo sąlygas nagrinėjimas

Dėl privatumo duše pažeidimo trukmės ir neturtinės žalos už šį pažeidimą nustatymo, kai pataisos įstaigoje sudaroma galimybė dušu naudotis dažniau nei teisės aktuose nustatytas minimalus kartų skaičius

Nagrinėtu atveju ginčas kilo dėl neturtinės žalos, kurią pareiškėjas kildino iš to, jog Pravieniškių pataisos namuose-atvirojoje kolonijoje (toliau – Pravieniškių PN-AK) bendrose dušo patalpose jam nebuvo užtikrintas minimalus privatumas, atlyginimo.

Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad dalį ginčo laikotarpio Pravieniškių PN-AK dušuose nebuvo įrengtos pertvaros, todėl konstatavo, jog šiuo laikotarpiu buvo pažeista pareiškėjo teisė į privatumą. Teismas

pažeidimo trukmę skaičiavo pagal tai, kiek kartų realiai pareiškėjui šiuo laikotarpiu buvo sudaryta galimybė pasinaudoti dušu.

Pravieniškųjų PN-AK nesutiko su pirmosios instancijos teismo sprendimu ir apeliaciniame skunde pažymėjo, kad ginčui aktualiu laikotarpiu galioję teisės aktai numatė prievolę sudaryti galimybę nuteistiesiems nusiprausti duše ne rečiau kaip du kartus per savaitę, todėl pagal tai ir turėjo būti skaičiuojamas pareiškėjo naudojimosi dušu dažnumas, nepriklausomai nuo to, kad faktiškai pareiškėjui buvo sudaryta galimybė dušu naudotis dažniau.

LVAT teisėjų kolegija nepagrįstais laikė apeliacinio skundo argumentus, kad pažeidimo trukmė turėtų būti skaičiuojama atsižvelgiant į tai, kiek mažiausiai kartų pagal teisės aktų reikalavimus pareiškėjas turėjo galimybę praustis duše, o ne tai, kiek kartų kalėjimų administracija jam realiai buvo sudariusi galimybę praustis. LVAT pažymėjo, kad pagal ginčui aktualios redakcijos Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklių, patvirtintų teisingumo ministro 2020 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 1R-25, 17.5 punktą iš užrakintų gyvenamųjų aukštų, gyvenamųjų patalpų (kamerų) arba palatų nuteistieji (suimtieji) išleidžiami į dušą ne rečiau kaip du kartus per savaitę, o kai yra sudarytos sąlygos, – kasdien. Taigi, pataisos įstaigos pareiga sudaryti nuteistiesiems galimybę praustis ne rečiau kaip du kartus per savaitę, o kai yra sąlygos – kasdien, yra įtvirtinta teisės aktuose ir šios pareigos pataisos įstaiga turi laikytis. Todėl pirmosios instancijos teismas, nustatęs, kad pareiškėjui buvo sudaryta galimybė praustis dažniau, nei du kartus per savaitę, pagrįstai neturtinės žalos dydį skaičiavo už visas dienas, kai pareiškėjas pagal bylos duomenis turėjo galimybę pasinaudoti dušu. Šiuo aspektu LVAT akcentavo, kad pagrindinė civilinės atsakomybės funkcija yra kompensacinė, t. y. kompensuoti nukentėjusiam asmeniui jo teisių pažeidimu padarytą žalą, todėl atsakovo atstovas nepagrįstai teigė, jog jis yra baudžiamas už tai, kad sudaro papildomas galimybes pasinaudoti dušu. Juolab kad pataisos įstaigos pareiga, esant sąlygoms, sudaryti galimybę naudotis nuteistiesiems dušu kasdien, yra įtvirtinta teisės aktuose.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. kovo 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA-52-1188/2024

Teismo proceso Nr. 3-62-3-02430-2023-0

[Prieiga internete](#)

Dėl neturtinės žalos, kilusios nepagrįstai laikant nuteistąjį griežtesnio režimo kalinimo įstaigoje

Apžvelgiamu atveju ginčas kilo dėl neturtinės žalos, kurią pareiškėjas kildino iš to, jog pagal įsiteisėjusį teismo nuosprendį jis bausmę turėjo atlikti atvirojoje kolonijoje, tačiau nepagrįstai buvo laikomas griežtesnio režimo sąlygomis ir terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliko Marijampolės pataisos namuose (toliau – Marijampolės PN), atlyginimo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas teismo nuosprendžiu jam skirtą 4 mėnesių terminuoto laisvės atėmimo bausmę, ją skiriant atlikti pataisos namuose, pradėjo atlikti 2020 m. liepos 14 d. ir 2020 m. liepos 30 d. buvo atgabentas į Marijampolės PN, kur buvo paskirtas į paprastąją grupę, o 2020 m. lapkričio 11 d., atlikęs laisvės atėmimo bausmę, buvo paleistas.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies ir pripažino, kad buvo pažeista pareiškėjo teisė į Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytas kalinimo sąlygas, tačiau atmetė pareiškėjo reikalavimą priteisti neturtinės žalos atlyginimą pinigais. Teismas sprendė, kad Marijampolės PN, nuo 2020 m. liepos 30 d. iki 2020 m. lapkričio 11 d. neperkėlė pareiškėjo į atvirąją koloniją atlikti jam paskirtą 4 mėnesių terminuoto laisvės atėmimo bausmę, pažeidė BVK 90 straipsnio 1 dalį. Tačiau teismas nurodė, kad pareiškėjo patirti nepatogumai dėl jo neperkėlimo į atvirąją koloniją nebuvo tokio pobūdžio ir intensyvumo, kad sudarytų pagrindą juos įvertinti pinigais.

Pareiškėjas nesutiko su pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvais, dėl kurių atmestas jo reikalavimas priteisti neturtinės žalos atlyginimą pinigais, ir apeliaciniame skunde prašė pakeisti teismo sprendimą, priteisiant jam prašomo dydžio neturtinės žalos atlyginimą. Pasak pareiškėjo, vien dėl to, jog buvo laikomas Marijampolės PN, t. y. pataisos namuose, o ne atviroje kolonijoje, jis buvo atribotas nuo visuomenės, apribotos jo teisės pasimatyti su šeimos nariais, giminaičiais, draugais, skambinti telefonu, gauti darbą, apsipirkti.

LVAT teisėjų kolegija, šiuo aspektu palyginusi ginčui aktualios redakcijos BVK įtvirtintas pataisos namų paprastajai grupei priskirtų nuteistųjų teises ir laisvės atėmimo bausmės atlikimo atvirose kolonijose ypatumus, konstatavo, kad teisių, kuriomis gali naudotis nuteistieji, laikomi atviroje kolonijoje, apimtis yra reikšmingai didesnė nei nuteistųjų, laikomų pataisos namuose paprastos grupės sąlygomis. Todėl nustačius, kad pareiškėjas

neteisėtai nebuvo perkeltas į apskritai mažiau jo teises apribojančią įstaigą, teisės į Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytas kalnimo sąlygas pažeidimo pripažinimas nėra pakankamas jo pažeistų teisių gynimo būdas, o pareiškėjo patirta neturtinė žala atlygintina pinigais. LVAT sprendė, kad šiuo konkrečiu atveju pareiškėjui dėl nustatyto pažeidimo priteistinas 1 000 Eur neturtinės žalos atlyginimas.

Taigi, pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas iš dalies – pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, priteisiant pareiškėjui iš atsakovo 1 000 Eur neturtinės žalos atlyginimą.

2024 m. kovo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA-63-624/2024

Teismo proceso Nr. 3-62-3-01912-2023-4

[Prieiga internete](#)

26. Asmens duomenų teisinė apsauga

Dėl prašymo pateikti informaciją apie asmens nedarbingumo priežastis, atliekant darbo pareigų pažeidimo tyrimą, nepagrįstumo

Byloje ginčas kilo dėl VšĮ Širvintų rajono pirminės sveikatos priežiūros centro (toliau – Centras, atsakovas) sprendimo, kuriuo atsisakyta pateikti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, pareiškėjas) jo prašomą informaciją, susijusią su trečiojo suinteresuoto asmens kreipimusi į Centrą, teisėtumo ir reikalavimo įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą pagrįstumo.

Departamentas kreipėsi į Centrą su prašymu, kuriame nurodė, kad yra atliekamas darbo pareigų pažeidimo tyrimas dėl Departamento Vilniaus priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Širvintų priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos administratorės (toliau – Administratorė) veiksmų 2022 m. balandžio 8 d. nuo 7.30 val. iki savavališko pasišalinimo iš darbo vietos galbūt esant neblaiviai. Departamentas teigė, kad vertindamas Administratorės galimą darbo pareigų pažeidimą jis privalo gauti atitinkamus duomenis iš sveikatos priežiūros įstaigos, nes 2022 m. balandžio 8 d. apie 10.15 val. pasišalinusi iš darbo Administratorė nuvyko į Centrą, kuris išrašė nedarbingumo pažymą.

Centras ginčijamu raštu atsisakė Departamentui suteikti prašomą informaciją, susijusią su Administratorės (pacientės) kreipimusi į Centrą, atsižvelgdamas į teisės aktų nuostatas ir Administratorės rašytinį nesutikimą dėl duomenų teikimo Departamentui. Centras vertino, kad nagrinėjamu atveju pacientės darbo pareigų pažeidimo tyrimas nelaikytinas viešuoju interesu, todėl Departamento prašymas pateikti informaciją, susijusią su pacientės 2022 m. balandžio 8 d. kreipimusi į Centrą, neatitinka BDAR 6 straipsnio 1 dalies e punkto, 9 straipsnio 2 dalies g punkto nuostatų.

Pirmosios instancijos teismas skundžiamu sprendimu tenkino Departamento skundą – panaikino Centro sprendimą ir įpareigojo jį iš naujo nagrinėti pareiškėjo prašymą.

LVAT pažymėjo, jog pareiškėjas nurodė, kad prašomus suteikti asmens duomenis jis turi teisę gauti Departamento Vidaus tyrimų skyriaus nuostaty, patvirtintų Departamento direktoriaus 2022 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. 1-156, 11.3 punkte nustatyta tvarka, t. y. kad Departamento Vidaus tyrimų skyrius turi teisę kreiptis į kitas institucijas ir įstaigas dėl informacijos, susijusios su skyriaus funkcijų atlikimu, gavimo. Tačiau šie nuostatai nebuvo pateikti į bylą (jų nėra ir tarp viešai skelbiamų teisės aktų), pirmosios instancijos teismas šių nuostatų netyrė, todėl nėra galimybės įvertinti, ar Sąjungos ar Lietuvos teisės aktuose yra konkrečiai reglamentuota, jog Departamentas, vykdydamas savo funkcijas tokiose situacijose, kokia susiklostė nagrinėjamoje byloje, turi teisę asmens duomenis tvarkyti BDAR 6 straipsnio 1 dalies e punkto pagrindu. Taigi, nagrinėjamu atveju buvo pagrindas spręsti, kad pareiškėjas neįrodė, jog jis prašomus pateikti duomenis turi teisę tvarkyti, vadovaudamasis BDAR 6 straipsnio 1 dalies e punktu.

Sprendžiant, ar nagrinėjamu atveju Departamentas galėjo tvarkyti prašomus pateikti asmens duomenis, vadovaudamasis BDAR 9 straipsnio 2 dalies g punkto nuostata, pažymėta, kad pirmosios instancijos teismas, vertindamas, ar Departamentui tvarkyti asmens duomenis būtina dėl svarbaus viešojo intereso priežasčių, nurodė, jog užtikrinimas, ėmimasis priemonių, jog valstybės institucijos ir įstaigos tinkamai ir kokybiškai atliktų savo funkcijas, kad dėl neblaivių darbuotojų, valstybės tarnautojų ar valstybės pareigūnų nebūtų pakenkta institucijos ar įstaigos autoritetui, kokybiškam priskirtų funkcijų vykdymui, visuomenės pasitikėjimui valstybės institucija ar įstaiga, gali būti laikomas teisės saugomu interesu, Konstitucijos saugoma ir ginama vertybe. Tačiau pirmosios instancijos teismas nevertino, ar asmens duomenys, kuriuos pareiškėjas prašė pateikti, yra būtini ir

proporcingi tikslui, kurio siekiama, ar nepažeidžiamos esminės teisės į asmens duomenų apsaugą nuostatos bei BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtinti teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo principai.

Teisėjų kolegija, įvertinusi pareiškėjo prašymo turinį ir bylos faktines aplinkybes, sprendė, kad nagrinėjamu atveju pareiškėjas, teikdamas prašymą, nepagrindė, kaip darbo pareigų pažeidimo tyrimas dėl galimo Administratorės darbo pareigų pažeidimo yra susijęs su prašomais pateikti jos sveikatos duomenimis, ir kad be šių duomenų jis negali atlikti pradėto darbo pareigų pažeidimo tyrimo. Iš byloje pateiktų duomenų buvo matyti, jog Departamente 2022 m. balandžio 8 d. alkotesteriu buvo patikrintas Administratorės blaivumas, jai nustatytas 1,32 promilės girtumas. Taigi, pareiškėjas turėjo duomenis apie Administratorės blaivumą, todėl jo prašymas Centrui neatitiko būtinumo ir proporcingumo kriterijų. Akcentuota ir tai, kad iš pareiškėjo prašyme suformuluotų klausimų matyti, jog jis siekė gauti informaciją apie Administratorės apsilankymą Centre ir jai išduoto nedarbingumo pažymėjimo priežastis bei teisinį pagrindą, t. y. pareiškėjas siekė įvertinti Administratori išduoto nedarbingumo pažymėjo pagrįstumą ir teisėtumą, nors tokius duomenis vertinti jis neturi kompetencijos.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas atmestas.

2024 m. kovo 14 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-108-822/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03161-2022-0

[Prieiga internete](#)

30. Energetika

30.3. Šilumos ūkis

Dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos teisės išankstine ne teismo tvarka nagrinėti skundus dėl savivaldybių neveikimo derinant investicijas į šilumos ūkį

Apžvelgiamoje byloje buvo nagrinėtas pareiškėjo (energetikos įmonės) skundas dėl Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) 2021 m. gruodžio 9 d. sprendimo, kuriuo atsisakyta nagrinėti jo skundą dėl Biržų rajono savivaldybės veiksmų (neveikimo) nederinant investicijų į Biržų miesto šilumos ūkį bei nevykdant kitų įstatyme nustatytų prievolių, teisėtumo ir pagrįstumo.

Nustatyta, kad pareiškėjas su 2021 m. gruodžio 1 d. skundu kreipėsi į Tarybą, nurodydamas, jog jis yra pateikęs savivaldybei prašymus suderinti investicijas (2018 m. spalio 29 d., 2019 m. rugsėjo 13 d., 2020 m. gegužės 7 d. raštai), o 2021 m. spalio 25 d. raštu paragino savivaldybę spręsti susidariusią situaciją, tačiau savivaldybė į šiuos raštus nereagavo. Pareiškėjas prašė Tarybos, be kita ko, įpareigoti savivaldybės tarybą derinti atliktas investicijas į Biržų miesto šilumos ūkį, svarstyti pateiktas investicines alternatyvas (savivaldybė pareiškėjui neteikė jokie atsakymo dėl investicijų derinimo / nederinimo.

Taryba, kuriai pritarė ir pirmosios instancijos teismas, atsisakė priimti skundą, iš esmės nurodydama, kad jai nėra priskirta nagrinėti skundus dėl minėto savivaldybės neveikimo.

Poziciją, kad Taryba privalėjo išnagrinėti jo skundą, pareiškėjas, be kita ko, grindė šilumos ūkio įstatymo 35 straipsniu (galiojusi iki 2023 m. spalio 1 d.), nustačiusiu, jog investiciniai planai derinami su savivaldybės taryba jos nustatyta tvarka, o šilumos tiekėjų skundus dėl savivaldybių tarybų sprendimų derinant investicinius planus ne teismo tvarka nagrinėja Taryba.

LVAT akcentavo, kad iš pareiškėjo skundo, teikto Tarybai, turinio, matyti, kad buvo kreiptasi dėl savivaldybės, kaip viešojo administravimo subjekto, neveikimo, o ne dėl šios institucijos priimto sprendimo, susijusio su investicinių planų derinimu / nederinimu. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Tarybos veiklos kompetenciją šiuo atveju reglamentuoja specialusis įstatymas, t. y. Šilumos ūkio įstatymas, kuris nenustato, kad Taryba ikiteismine tvarka nagrinėja tokio pobūdžio ginčą, kokio nagrinėjimą siekė inicijuoti pareiškėjas.

LVAT pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

2024 m. kovo 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-130-520/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00146-2022-0

[Prieiga internete](#)

35. Lošimų ir loterijų priežiūra bei kontrolė

Dėl lošimų įmonės nuotolinio lošimo organizavimo reglamentui patvirtinti keliamų reikalavimų

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Lošimų priežiūros tarnybos direktoriaus įsakymo, kuriuo atsisakyta patvirtinti UAB „Amber Gaming“ nuotolinio lošimo organizavimo reglamento pakeitimus ir papildymus, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatuodamas, kad prašomi patvirtinti UAB „Amber Gaming“ nuotolinio lošimo organizavimo reglamento (toliau – Reglamentas) pakeitimai ir papildymai prieštarauja Azartinių lošimų įstatymo (toliau – ALĮ) įtvirtintam teisiniam reguliavimui, Nuotolinio lošimo sutarčiai, patvirtintai Lošimų priežiūros tarnybos prie Finansų ministerijos direktoriaus 2015 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. DI-594, (toliau – Nuotolinio lošimo sutartis) bei pažeidžia lošėjų interesus. Pareiškėjas nesutiko su pirmosios instancijos teismo sprendimu.

Teisėjų kolegija nurodė, kad ALĮ 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog draudžiama organizuoti lošimus, nenurodytus šiame įstatyme arba pažeidžiant šio įstatymo nustatytą tvarką. ALĮ 20¹ straipsnio 1 dalyje numatyta, kad nuotolinius lošimus galima organizuoti pagal šį įstatymą ir nuotolinių lošimų organizavimo reglamentą, kai šiame įstatyme nustatyta tvarka yra gauta Lošimų priežiūros tarnybos išduodama licencija ir leidimas organizuoti nuotolinius lošimus ir kai Lošimų priežiūros tarnyba patvirtina lošimų organizatoriaus parengtą nuotolinių lošimų organizavimo reglamentą.

ALĮ 18 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad lošimai organizuojami pagal lošimo reglamentą ir kas reglamente turi būti nurodyta.

Teisėjų kolegija padarė išvadą, kad pirmosios instancijos teismas ir atsakovas pagrįstai sprendė, jog pareiškėjo pateikti patvirtinti Reglamento pakeitimai ir papildymai neatitinka ALĮ, Nuotolinio lošimo sutarties nuostatų bei pažeidžia lošėjų teisėtus interesus. Ši išvada padaryta atsižvelgus į tai, kad prašomais patvirtinti Reglamento 1.9, 1.10, 4.8 ir 4.7.2 papunkčiais, kuriuose numatoma galimybė neleisti dalyvauti bendrovės organizuojamuose nuotoliniuose lošimuose asmenims, kurių elgesys kelia pagrįstų įtarimų, jog jų veiksmai padarys žalą bendrovei, riboti dalyvavimą nuotoliniuose lošimuose asmenims, kurie pažeidinėja Reglamento nuostatas arba lošia nesąžiningai, bet kuriuo metu nutraukti nuotolinio lošimo sutartį ir uždaryti lošėjo lošimų sąskaitą, grąžinant įmokėtų pinigų likutį į lošėjo mokėjimo sąskaitą ir / arba apriboti statymų sumas, nepateikiant papildomo paaiškinimo lošėjui, riboti lošėjo dalyvavimą nuotoliniuose lošimuose ir / arba riboti jam maksimalaus statymo sumas Reglamento 4.7.2 papunktyje numatytais atvejais, pažeidžiami azartinių lošimų veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai ir lošėjų teisėti interesai. Didžioji dalis prašomų pakeisti arba papildyti Reglamento nuostatų yra abstrakčios, dviprasmiškos, nenurodomi konkretūs atvejai, kada šios nuostatos galėtų būti taikomos, ir dėl to azartiniais lošimais suinteresuotų asmenų grupė – lošėjai – iš esmės lieka teisiškai neapibrėžtoje situacijoje, paliekant diskrecijos teisę spręsti pačiai bendrovei, kada ir kokiomis sąlygomis organizuoti ir vykdyti azartinių lošimų veiklą, nutraukti su lošėju sutartį arba kitaip riboti jo teises bei įspėjimo ir kt., šių atvejų griežtai neapibrėžus Reglamente, kad jie būtų žinomi ne tik bendrovei, bet ir lošėjui. Lošimų priežiūros tarnybos direktoriaus įsakymas vertintas kaip pagrįstas ir teisėtas.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas.

2024 m. kovo 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-591-1047/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-06526-2022-8

[Prieiga internete](#)

41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje

Dėl norminio Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos teisės akto nepaskelbimo pasekmių

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Tarnyba) rašto, kuriuo atsakyta į pareiškėjo – nemokumo administratoriaus – prašymą nutraukti neteisėtus veiksmus – nemokumo administratoriaus „nereitingavimą“, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad skundžiamas raštas atitiko jam keliamus teisėtumo ir pagrįstumo reikalavimus, nes jį priėmė kompetentingas subjektas, jame nurodyti aiškūs jo priėmimo motyvai bei juos pagrindžiančios teisės aktų nuostatos.

Byloje nustatyta, kad skundžiamas Tarnybos raštas buvo priimtas vadovaujantis Tarnybos direktoriaus 2020 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. V4-263 „Dėl nemokumo administratorių atrankos programos veikimo užtikrinimo, nemokumo administratorių atrankos programos veikimo atitikties nemokumo administratorių atrankos taisyklių nuostatomis vidaus kontrolės ir sutikimo-deklaracijos formos patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas) 1.16 papunkčiu. Įvertinusi šios teisės nuostatos (Tarnybos direktoriaus 2022 m. kovo 18 d. įsakymo Nr. V4-30 redakcija) turinį, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad joje įtvirtintas teisinis reguliavimas, pagal kurį nemokumo administratorius juridinis asmuo yra nereitinguojamas nemokumo administratorių atrankos metu (t. y. jo darbo krūvis yra lygus 0) visais atvejais, kai nemokumo administratorius juridinis asmuo administruoja bent vieną bankroto procesą, kuriam administruoti nėra paskirtas juridinio asmens darbuotojas (arba vadovas) nemokumo administratorius. LVAT darė išvadą, kad Tarnybos direktorius šia nuostata įtvirtino privalomą elgesio taisyklę, kuria iš esmės buvo gerokai apsunkinta nemokumo administratoriaus juridinio asmens galimybė būti reitinguojamam nemokumo administratorių atrankos metu.

LVAT vertinimu, Tarnybos direktoriaus Įsakymas (Tarnybos direktoriaus 2022 m. kovo 18 d. įsakymo Nr. V4-30 redakcija) pagal nustatomų elgesio taisyklių pobūdį atitinka norminio teisės akto požymius, yra priimtas vykdant viešojo administravimo funkcijas ir yra Teisės aktų registro objektas. Nustatęs, kad Tarnybos direktoriaus Įsakymas, kuriuo grindžiamas pareiškėjo byloje ginčijamas raštas ir jame dėstoma Tarnybos pozicija dėl pareiškėjo nereitingavimo, nėra paskelbtas Teisės aktų registre, LVAT konstatavo, kad jis nėra įsigaliojęs ir negali būti taikomas (Teisėkūros pagrindų įstatymo 6 str. 2 d. 17 p., 19 str. 1 ir 3 d., 20 str. 1 d.). Todėl ginčijamas raštas pagal jo pagrindą sudarančio Įsakymo nepaskelbimą yra neteisėtas iš esmės, tai yra pagal jo priėmimo faktinį ir teisinį pagrindą sudarančio Įsakymo konstituciškai privalomą oficialų nepaskelbimą tam skirtame teisės aktų leidinyje savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, o tai yra pagrindas šį raštą panaikinti (ABTĮ 91 str. 1 d. 1 p.).

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino skundžiamą Tarnybos raštą ir įpareigojo ją pareiškėjo prašymą išnagrinėti iš naujo.

2024 m. kovo 6 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-371-968/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02493-2022-7

[Prieiga internete](#)

Dėl atsakomybės už nelegalų darbą taikymo darbdaviui, nesudariusiam darbo sutarčių su šokėjomis

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinės darbo inspekcijos (toliau – Inspekcija) nutarimo, kuriuo pareiškėjui (bendrovei) už Užimtumo įstatymo 56 straipsnio 1 dalies 1 punkto pažeidimą, esant darbo sutarties požymiams neužtikrinus, kad darbuotojai (be kita ko, keturios šokėjos) dirbtų teisės aktų nustatyta tvarka, pranešus Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau – VSDFV) teritorinei įstaigai apie asmenų priėmimą į darbą ir pasirašius darbo sutartis, skirta 4 340 Eur bauda, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą. Pareiškėjas apeliaciniame skunde nurodė, kad tarp bendrovės ir šokėjų susiklostę teisiniai santykiai buvo kvalifikuoti netinkamai.

Išplėstinė teisėjų kolegija aptarė darbo sutarties sąvoką, apibrėžtą Darbo kodekso 32 straipsnio 1 dalyje, Darbo kodekso 33 straipsnyje aptartą darbo sutarties turinį, darbo sutarties požymius per sutarties šalių įsipareigojimus, išsamiai atskleistus Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje (žr., pvz., 2023 m. balandžio 4 d. nutartį civilinėje byloje Nr. e3K-3-109-684/2023), ir pažymėjo, kad šie teismų praktikoje pateikti išaiškinimai yra reikšmingi šiai bylai, todėl kvalifikuojant tarp bendrovės ir šokėjų faktiškai susiklosčiusius teisinius santykius, yra reikšminga įvertinti bendrovės ir šokėjų sudarytų sutarčių, kurios pavadintos autorinėmis sutartimis, turinį ir tai, kaip bendrovė ir šokėjos vykdė sutartyse užfiksuotus susitarimus.

Byloje pažymėta, kad viena iš bendrovės valdomo naktinio klubo „4play“ veiklos sričių yra striptizo šokėjų pasirodymai, kuriuos stebi klubo lankytojai. Taigi striptizo klube šokančios šokėjos atlieka nuolatinę ir pasikartojančią funkciją – šoka.

Byloje pateiktose sutartyse bendrovė ir šokėjos (atlikėjos) susitarė, kad atlikėjos priims atlikimui užsakovo pateiktus choreografijos ir kitus sceniniam atlikimui skirtus kūrinis bei scenines kompozicijas (Priedas Nr. 1);

atlikėjos įsipareigojo paruošti kūrinį atlikimui kiekvienu konkrečiu atveju per užsakovo nustatytą laiką, lankyti užsakovo nustatytą repeticijų kiekį (Priedas Nr. 2). Atlikėjos įsipareigojo atlikti kūrinius pagal suderintą su užsakovu grafiką (sutarčių 1–4 p.).

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad užsakovo pateiktų choreografijos ir kitų sceniniam atlikimui skirtų kūrinių bei sceninių kompozicijų byloje nebuvo pateikta (Priedas Nr. 1 nebuvo sudarytas). Repeticijų grafikas, pagal kurį atlikėjos įsipareigojo paruošti kūrinį atlikimui kiekvienu konkrečiu atveju per užsakovo nustatytą laiką, lankyti užsakovo nustatytą repeticijų kiekį, byloje taip pat nebuvo pateiktas (Priedas Nr. 2 nebuvo sudarytas). Tai sudarė pagrindą vertinti, kad atlikėjoms atliekant kūrinius jų choreografija nebuvo svarbi ir kūrinius (šokius) jos iš esmės atlikdavo ekspromtu. Aplinkybė, kad už foninės muzikos viešą paskelbimą naktiniame klube „4play“ Lietuvos gretutinių teisių asociacijai AGATA mokėjo bendrovė, išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, patvirtino, kad šokėjos šoko pagal naktiniame klube grojančią foninę muziką.

Savo paaiškinimuose vienos šokėjos nurodė, kad jų pareigos – atlikėjos, kitos – baleto šou artistės. Šokėjų veikla pasižymėjo tam tikru procesiškumu – pasikartojančiu šokimu. Byloje aptariamams santykiams buvo būdingas tęstinumas: kai kurios šokėjos šoko daugiau nei savaitę iki patikrinimo, kitos – apie mėnesį ar 2–3 mėnesius. Nors sutartys galiojo terminuotai, tačiau jose buvo numatyta, kad galiojimas pratęsiamas papildomai 3 mėnesiams, jeigu šalys prieš vieną mėnesį iki sutarties termino pabaigos raštu nepraneša viena kitai apie neketinimą pratęsti sutartį. Šokėjų veiklos procesiškumas, tęstinumas, konkrečios choreografijos nebuvimas, atsižvelgiant į sutarčių esmę ir tikslą, leido spręsti, kad Bendrovės ir šokėjų teisiniuose santykiuose dominavo ne konkretaus rezultato siekimas – kūrinio atlikimas, o funkcija šokti. Byloje pateiktas darbo skelbimas ir jame nurodoma darbo specifika – pagal muziką atlikti kūrinius, seksualiai šokti – atskleidė rūšiniais požymiais apibrėžtą darbo funkciją, taikomą visoms klube veiklą atliekančioms (dirbančioms) striptizo šokėjoms. Tai sudarė pagrindą vertinti, kad tarp bendrovės ir šokėjų sudarytomis sutartimis iš esmės buvo susitarta dėl tam tikros profesijos – šokėjos (atlikėjos) – darbo, o šokėjos, veikdamos pagal sutartis, atliko darbinės funkcijas Bendrovės naudai (Darbo kodekso 34 str. 2 d.).

Dėl darbo užmokesčio ir kitų su darbo santykiais susijusių sumų mokėjimui būdingo reguliarumo pažymėta, kad sutarčių 12 punkte nurodyta, jog užsakovas moka atlikėjai 40 Eur dydžio atlygį už vakarą, kurio metu atlikėjas atlieka kūrinius. Pažymėta, kad atlygis mokamas ne už atliktus kūrinius (jų kiekį, šokių atlikimo laiką), tačiau už vakarą, nepriklausomai nuo to, kiek kūrinių (šokių) yra atliekama. Taigi toks atlyginimas nepriklauso nuo galutinio darbo rezultato, pagal kurį paprastai sumokamas atlyginimas atliekant konkrečią užduotį civilinės sutarties pagrindu. Sutarties 12 punkte sutartas atlyginimas „už kiekvieną vakarą“, priešingai nei nurodė bendrovė, rodė šio užmokesčio periodiškumą. Tai taip pat patvirtino išvadą, kad bendrovės ir šokėjų teisiniuose santykiuose dominavo ne konkretaus rezultato siekimas – kūrinio atlikimas, o funkcija šokti. Tiek Inspekcija, tiek pirmosios instancijos teismas iš esmės sutiko, kad šokėjų gautas atlyginimas yra atlyginimas už suteiktą paslaugą. Darbo kodekso 34 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad darbo funkcija gali būti laikomas bet kokių veiksmų, paslaugų ar veiklos atlikimas. Išplėstinė teisėjų kolegija darė išvadą, kad šiomis aplinkybėmis buvo faktinis ir teisinis pagrindas pripažinti, jog bendrovė ir šokėjos, sudarydamos sutartis, susitarė ir šokėjos faktiškai vykdė testinę darbo funkciją, už kurios atlikimą gaudavo pastovų darbo užmokestį.

Be to, sutartyse įtvirtinta galimybė skatinti atlikėją papildomomis pinigėmis išmokomis, priedais ar premijomis, jeigu atlikėja pavyzdinčiai atlieka jai pavestus atlikti kūrinius, dėl ko ženkliai pagerėja užsakovo pardavimų rodikliai. Darbuotojo skatinimas yra būdingas darbo santykiams, o ne atlygintinų paslaugų teikimui pagal civilinę sutartį. Kita vertus, tai patvirtino aplinkybę, kad šokėjų veiksmai buvo nukreipti į tai, jog bendrovė gautų naudą.

Padaryta išvada, kad šokėjų pavaldumą bendrovei patvirtino tokios aplinkybės, kaip šokėjų pareiga informuoti bendrovę apie negalėjimą atvykti atlikti kūrinių, apie nedarbingumą, tai, kad šokėjų atliekama veikla vykdavo bendrovės darbo valandomis, kas suponavo, kad šokėjos privalėjo būti darbo vietoje (kaip darbuotojos) ir dirbti tam tikromis konkrečiomis valandomis, taip pat sutartyje nurodytas kūrinių atlikimas pagal suderintą su užsakovu grafiką. Aplinkybė dėl darbo grafiko, kaip šokėjų pavaldumo bendrovei požymio, vertinta visų sutarčių sąlygų ir bendrovę bei šokėjas siejusiu santykių kontekste. Nebuvo galima vienareikšmiškai teigti, kad grafikas buvo suderinamas su šokėjomis ir šokėjos savo nuožiūra naudojo darbo laiką bei šiam grafikui galėjo daryti įtaką.

Nors šokėjos paaiškino, kad jos asmeniškai rūpindavosi savo rūbais, sutarčių 18 punkto nuostata rodė, kad tikrieji šalių ketinimai, sudarant sutartis, buvo tokie, jog užsakovas įsipareigojo aprūpinti atlikėjas programiniais drabužiais, taip pat kita papildoma medžiaga, reikalinga kūrinio ruošimui ir atlikimui. Be to, kūriniai buvo atliekami užsakovo nurodytoje vietoje ir užsakovas pagal sutartis galėjo atlikti atliekamo kūrinio pakeitimus. Tai rodė, kad bendrovė iš esmės galėjo daryti įtaką šokėjų šokiui, nurodyti, kaip šokis turi būti atliekamas ir pan.,

kitaip tariant – vadovauti darbo procesui. Atitinkamai visos dėl šokėjų pavaldumo bendrovei išdėstytos aplinkybės vertintos kaip patvirtinančios, kad šokėjos privalėjo paklusti bendrovėje nustatytai darbo tvarkai ir tokiu būdu atsirado subordinacijos santykiai.

Taip pat pagal sutartis atlikėjos įsipareigojo nesudaryti jokių sutarčių su trečiaisiais asmenimis dėl analogiško pavidimo. Susitarimas nekonkuruoti yra būdingas darbo sutarčiai ir yra reglamentuotas Darbo kodekso 38 straipsnyje.

Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, tai, jog tam tikros sutarčių nuostatos atitinka atlygintinų paslaugų teikimo sandoriams būdingus požymius ar yra nebūdingos darbo teisiniams santykiams (aptartas turtinių teisių perdavimas, įtvirtintos sutarčių nuostatos dėl šalių atsakomybės, sutarčių galiojimo ir nutraukimo), nepaneigia, kad tarp bendrovės ir šokėjų egzistavo darbo santykių požymių visuma.

Išplėstinė teisėjų kolegija vertino, kad tarp bendrovės ir šokėjų sudarytų sutarčių pagrindu susiklostė darbo teisiniai santykiai, o ne civiliniai santykiai. Šokėjų veikla (veiklos tęstinumas), leido spręsti, kad bendrovės ir šokėjų teisiniuose santykiuose dominavo konkreti darbo funkcija – šokti, o ne rezultato siekimas – kūrinio atlikimas. Veikdamos pagal sutartis šokėjos atliko darbinės funkcijas bendrovės naudai, už kurių atlikimą gaudavo pastovų darbo užmokestį. Šokėjoms buvo nustatytas darbo santykiams būdingas jų veiklos kontrolės mechanizmas, o tai ir skyrė ginčo teisinius santykius nuo civilinių teisinių santykių.

Byloje aptartos aplinkybės sudarė pagrindą šokėjų atliktą veiklą kvalifikuoti kaip nelegalų darbą pagal Užimtumo įstatymo 56 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir taikyti bendrovei atsakomybę pagal Užimtumo įstatymo 56 straipsnio 4 dalies 3 punktą, skiriant baudą.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o apeliacinis skundas atmetas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. kovo 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-142-463/2024
Teismo proceso Nr. 3-61-3-02969-2021-4

[Prieiga internete](#)

*Dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pareigos imtis visų priemonių, kad nesutarimai dėl tų pačių pajėgumų skyrimo vienoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje būtų pašalinti derinant paraiškas
Dėl nacionalinės teisės nuostatos, kurioje numatyta skirstant infrastruktūros pajėgumus, kai ši yra perpildyta, taikyti planuojamu tų pajėgumų naudojimui grindžiamą pirmumo kriterijų*

Byloje ginčas kilo dėl Lietuvos transporto saugos administracijos (toliau – Administracija) direktoriaus sprendimo „Neskirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų 2019–2020 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu UAB „Gargždų geležinkelis“ (toliau – Sprendimas), Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymo „Dėl UAB „Gargždų geležinkelis“ 2019 m. lapkričio 12 d. skundo“ (toliau – Įsakymas) teisėtumo ir pagrįstumo, taip pat dėl įpareigojimo Administraciją iš naujo įvertinti pareiškėjo 2019 m. balandžio 3 d. paraišką dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo.

Vilniaus apygardos administracinis teismas tikrinamu sprendimu pareiškėjo skundą atmetė konstatavęs, kad ginčijami Sprendimas ir Įsakymas yra teisėti ir pagrįsti, juos panaikinti pareiškėjo skunde nurodomais ar kitais motyvais nėra teisinio pagrindo.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 611 patvirtintų Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklių (2016 m. gruodžio 7 d. nutarimo Nr. 1246 redakcija) (toliau – Taisyklės) 24 punkte yra nurodyta, jog viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas privalo imtis visų priemonių, kad nesutarimai būtų pašalinti derinant paraiškas. Teisingumo Teismas 2023 m. rugsėjo 28 d. sprendime byloje UAB „Gargždų geležinkelis“, C-671/21, EU:C:2023:709 (toliau – Sprendimas *Gargždų geležinkelis*), priimate dėl Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo kreipimosi su prašymu priimti prejudicinį sprendimą šioje byloje, nurodė, jog derinimo procedūros sėkmė neišvengiamai priklauso nuo to, kad ir infrastruktūros valdytojas, ir pareiškėjai aktyviai siektų tenkinančio sprendimo. Pavyzdžiui, infrastruktūros valdytojas, konsultuodamasis su suinteresuotaisiais pareiškėjais, privalo stengtis derindamas paraiškas užtikrinti, kad jos būtų kuo geriau suderintos, ir išspręsti galimus nesutarimus. Vis dėlto tokie nurodymai netenkinami, jei derinimo procedūra iš esmės apsiriboja paprastu susirašinėjimu (angl. *mere exchange of correspondence* (liet. paprasčiausiu apsikeitimu raštais), nepasižyminčiu infrastruktūros valdytojo ir pareiškėjų aktyviu siekiu rasti tenkinantį sprendimą (žr. Teisingumo Teismo Sprendimo *Gargždų geležinkelis* 69–71 p.). Vadinas, tokios derinimo procedūros metu būtinas aktyvus infrastruktūros valdytojo ir pareiškėjų siekis rasti tenkinantį sprendimą.

Kaip pažymėjo Teisingumo Teismas Sprendime *Gargždų geležinkelis*, pareiškėjo atsisakymas dalyvauti derinimo procedūroje yra aplinkybė, į kurią infrastruktūros valdytojas turi tinkamai atsižvelgti, kai sprendžia konfliktą ir skirsto pajėgumus to pareiškėjo nenaudai, nes šis nepareiškė noro kartu su infrastruktūros valdytoju ir kitais pareiškėjais aktyviai siekti tenkinančio sprendimo (žr. Teisingumo Teismo Sprendimo *Gargždų geležinkelis* 72 p.).

Nagrinėjamu atveju derinimo procedūros metu vienam iš kandidatų (ne pareiškėjui) atsisakius joje dalyvauti, AB „Lietuvos geležinkeliai“ Geležinkelių infrastruktūros direkcija (toliau – ir Valdytojas) sprendė, jog dėl to kandidato atsisakymo dalyvauti derinimo procedūroje Valdytojas negali pareiškėjui pasiūlyti kitų pajėgumų nei nurodyti jo paraiškoje ir neturi kitų priemonių, kad ekonominis poveikis pareiškėjui būtų minimalus. Kitaip tariant, Valdytojas į šią aplinkybę derinimo procedūros metu atsižvelgė, spręsdamas ne atsisakiusiojo dalyvauti derinime kandidato, o pareiškėjo nenaudai. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, tokie infrastruktūros valdytojo veiksmai nesuderinami su jam kylančia prievole aktyviai siekti tenkinančio sprendimo bei, konsultuojantis su suinteresuotaisiais pareiškėjais, stengtis derinant paraiškas užtikrinti, kad jos būtų kuo geriau suderintos, ir išspręsti galimus nesutarimus.

Atsižvelgiant į tai, konstatuota, jog Valdytojas pažeidė savo pareigą imtis visų priemonių, kad nesutarimai dėl tų pačių pajėgumų skyrimo vienoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje būtų pašalinti derinant paraiškas. Tokiu būdu jis pažeidė Taisyklių 24 punktą, kuris aiškintinas atsižvelgiant į Direktyvos 2012/34/ES² 46 straipsnį.

Teisingumo Teismas Sprendime *Gargždų geležinkelis* konstatavo, jog Direktyvos 2012/34/ES 47 straipsnio 3 ir 4 dalys turi būti aiškinamos taip, kad jomis draudžiama priimti nacionalinės teisės nuostatas, kuriose numatyta skirstant infrastruktūros pajėgumus, kai ši yra perpildyta, taikyti planuojamu tų pajėgumų naudojimu grindžiamą pirmumo kriterijų, nebent nustatomos garantijos, užtikrinančios, kad jis nebus taikomas naujų dalyvių nenaudai. Atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamu atveju Taisyklių 28 punkte (2018 m. balandžio 9 d. nutarimo Nr. 355 redakcija) įtvirtintasis planuojamu infrastruktūros pajėgumų naudojimu grindžiamas pirmumo kriterijus pritaikytas nesant garantijos, kad šis kriterijus nebus panaudotas naujų dalyvių nenaudai, konstatuota, kad šio pirmumo kriterijaus pritaikymas nagrinėjamos bylos aplinkybėmis lėmė su Sąjungos teise nesuderinamą rezultatą. Todėl nacionaliniam teismui kilo pareiga netaikyti tokios su Sąjungos teise nesuderinamos nacionalinės teisės nuostatos.

Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, konstatuota, kad aptariama Taisyklių 28 punkte įtvirtintoji prioriteto taisyklė netaikytina ginčo teisiniams santykiams nagrinėjamoje byloje. Todėl ginčijamas Sprendimas, kuris buvo priimtas remiantis minėta prioriteto taisykle, buvo panaikintas kaip neteisėtas. Atitinkamai panaikintas ir ginčijamas Įsakymas.

Be to, išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, ginčijamame Sprendime nebuvo pakankamai aiškiai išdėstyti faktiniai jo priėmimo pagrindai, nebuvo nurodyta, kaip konkrečios teisės normos yra pritaikomos aktualioms faktinėms aplinkybėms, be kita ko, nenurodyta, kuri Taisyklių 28 punkte išdėstyta prioriteto taisyklė ir kaip nagrinėjamu atveju buvo pritaikyta. Paminėti ginčijamo Sprendimo motyvavimo trūkumai buvo esminiai, sukliudę pareiškėjui suprasti jo teisių ir teisėtų interesų pasikeitimo pagrindus, bei efektyviai realizuoti teisę į pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą, todėl Sprendimas priimtas pažeidžiant Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalį (2014 m. lapkričio 11 d. įstatymo Nr. XII-1317 redakcija). Tai taip pat sudarė pagrindą panaikinti ginčijamus Sprendimą bei Įsakymą.

Pareiškėjo uždarnosios akcinės bendrovės „Gargždų geležinkelis“ apeliacinis skundas tenkintas. Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo UAB „Gargždų geležinkelis“ skundas tenkintas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. kovo 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-209-968/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00881-2020-4

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

² 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/34/ES, kuria sukuriama bendra Europos geležinkelių erdvė.

43.3. Skundo priėmimas ir trūkumų šalinimas

43.3.2. Skundo laikymas paduotu pašalinus trūkumus

Dėl reikalavimo visiems pareiškėjams elektroniniu parašu pasirašyti į Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą įkeltą skundą

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjų skundą dėl Palangos miesto savivaldybės administracijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus laikė nepaduotu per teismo nustatytą terminą nepašalinus teismo nutartimi nustatytą skundo trūkumų.

Nustatyta, kad patikslintą skundą per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą (toliau – EPP) pasirašė tik pareiškėjas M. S. Patikslintas skundas nepasirašytas pareiškėjo R. P., todėl nebuvo pašalintas skundo trūkumas dėl skundo pasirašymo.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad nagrinėjamu atveju skundą per EPP pateikė ir elektroniniu parašu pasirašė tik pareiškėjas M. S. Byloje nebuvo duomenų, kad pareiškėjas M. S. turi teisę atstovauti pareiškėją R. P. Pareiškėjų pateiktas skundas buvo su skenuotais pareiškėjų parašais, o toks pasirašymas nėra tinkamas pagal ABTĮ normas. ABTĮ aiškiai nustato, kad raštu paduodant teismui skundą pareiškėjai turi pasirašyti autentiškais parašais arba teikiant skundą elektroninėmis ryšio priemonėmis – elektroniniu parašu. Atsižvelgiant į tai, kad kiekvienas teismui teikiamas procesinis dokumentas turi būti pasirašytas jį paduodančių asmenų – abiejų pareiškėjų, o šiuo atveju prašymą elektroniniu parašu pasirašė tik pareiškėjas M. S., pareiškėjai pagrįstai teismo buvo įpareigoti pateikti tinkamai abiejų pareiškėjų elektroniniais parašais pasirašytus (įkeltus į EPP abiejų pareiškėjų) procesinius dokumentus, tačiau teismas nepagrįstai, nepašalinus skundo trūkumų, skundą laikė nepaduotu pareiškėjo M. S. atžvilgiu, nes jis tinkamai pasirašė teismui pateiktą skundą.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir pareiškėjų skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. kovo 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-124-822/2024

Teismo proceso Nr. 3-63-3-02688-2023-6

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

43.5.1.2. Bendrosios kompetencijos teismams, Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui priskirtinos bylos

Dėl teismo pareigos perduoti bylą kitam teismui, paaiškėjus, kad byla buvo priimta teismo žinion pažeidžiant priskirtinumo teismams taisykles

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, kuriuo buvo prašoma įpareigoti antstolį grąžinti neteisėtai išieškotus pinigus iš pareiškėjo asmeninės sąskaitos ir priteisti iš antstolio 1 000 Eur neturtinės žalos atlyginimą.

Teismas vertino, kad pareiškėjas skundžia antstolio veiksmus bei prašo atlyginti dėl antstolio neteisėtų veiksmų kilusių neturtinę žalą, todėl darė išvadą, kad pareiškėjo siekiamas inicijuoti ginčas teisingas bendrosios kompetencijos teismui.

LVAT konstatavo, kad pareiškėjas nenurodė jokių teisiškai pagrįstų argumentų, kurie leistų teigti, kad jo siekiamas inicijuoti ginčas yra priskirtas administracinių teismų kompetencijai. Priešingai, pirmosios instancijos teismas, tinkamai taikydamas proceso teisės normas, teisingai nurodė, kad antstolių veiksmų teisėtumas gali būti tikrinamas bendrosios kompetencijos teisme, o antstolių procesiniai veiksmai, susiję su sprendimų vykdymu, nepriskiriami administracinių teismų kompetencijai (ABTĮ 18 str. 2 d.).

Dėl pareiškėjo atskirajame skunde suformuluoto prašymo persiųsti jo skundą bendrosios kompetencijos teismui, teisėjų kolegija pažymėjo, jog pagal ABTĮ 69 straipsnio 1 dalies 1 punktą teismas perduoda bylą nagrinėti kitam teismui, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų, – to teismo kitiems teismo rūmams, jeigu paaiškėja, kad byla buvo priimta teismo žinion pažeidžiant priskirtinumo teismams taisykles. Akcentuota, kad pareiškėjo skundas nebuvo priimtas, t. y. byla dar nebuvo iškelta ir priimta atitinkamo teismo žinioje. LVAT konstatavo, kad minėta ABTĮ nuostata nenustato teismui pareigos skundo priėmimo stadijoje jį perduoti kitam teismui. Teismas

nutartimi bylą kitam teismui gali perduoti tik tuo atveju, jeigu byla jau buvo priimta atitinkamo teismo žinion (ABTĮ 69 str. 1 d. 1 p.).

Šiame kontekste teisėjų kolegija akcentavo, kad atsisakymas priimti skundą dėl to, kad skundas nenagrinėtinas teismų ABTĮ nustatyta tvarka, kai pareiškėjo reikalavimas nagrinėtinas bendrosios kompetencijos teisme, nekliudo pareiškėjui kreiptis į bendrosios kompetencijos teismą, laikantis Civilinio proceso kodekse nustatytų reikalavimų.

Pareiškėjo atskiras skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista.

2024 m. kovo 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-98-602/2024

Teismo proceso Nr. 3-63-3-03057-2023-7

[Prieiga internete](#)

43.5.9. Kai skundas paduotas praleidus nustatytą skundo padavimo terminą ir šis terminas neatnaujinamas

Dėl termino apskųsti Migracijos departamento sprendimą panaikinti pareiškėjui išduotą leidimą laikinai gyventi skaičiavimo pradžios

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, kuriuo buvo prašoma panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) 2024 m. sausio 11 d. sprendimą panaikinti pareiškėjui išduotą leidimą laikinai gyventi (toliau – Sprendimas).

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad apie skundžiamą Sprendimą pareiškėjas sužinojo 2024 m. sausio 15 d., gavęs informaciją iš darbdavio apie priimtą Sprendimą, todėl paskutinė skundo padavimo teismui diena buvo 2024 m. sausio 29 d. Teismas nustatė, kad pareiškėjas skundą padavė 2024 m. vasario 2 d., t. y. praleidęs UTPĮ 138 straipsnio 1 dalyje nustatytą 14 dienų apskundimo terminą. Teismas vertino, kad pareiškėjo nurodytos termino praleidimo priežastys nelaikytinos objektyviomis, todėl netenkino pareiškėjo prašymo atnaujinti skundo padavimo terminą ir skundą atsisakė priimti.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Migracijos departamentas 2024 m. sausio 11 d. išsiuntė pareiškėjui Sprendimą per Lietuvos migracijos informacinę sistemą (toliau – Migris) pareiškėjo elektroninio pašto adresu, tačiau nustatyta, jog pareiškėjas neturi aktyvios Migris paskyros, todėl negalėjo prie jos prisijungti ir susipažinti su Sprendimu. LVAT konstatavo, kad nors pirmosios instancijos teismas nustatė, jog pareiškėjo darbdavys 2024 m. sausio 15 d. informavo pareiškėją apie Sprendimą, tačiau iš gauto pranešimo pareiškėjas neturėjo jokių duomenų apie Sprendimo turinį, taigi jis negalėjo įgyvendinti savo teisės kreiptis į teismą dėl šio Sprendimo panaikinimo. Bylos duomenys patvirtino, kad pareiškėjo atstovas, gavęs informaciją apie Sprendimą, operatyviai ėmėsi aktyvių veiksmų, siekdamas gauti Sprendimą, ir pateikė skundą teismui iš karto, t. y. kitą dieną po to, kai tik Migracijos departamento Sprendimas (t. y. visos apimties individualus administracinis aktas) buvo jam įteiktas.

Teisėjų kolegija, įvertinusi nustatytas aplinkybes ir minėtas teisės aktų nuostatas, darė išvadą, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai procesinio termino eigos pradžią nustatė 2024 m. sausio 15 d. ir nepagrįstai konstatavo, jog pareiškėjas praleido terminą skundui dėl Sprendimo paduoti. Migracijos departamentas pareiškėjo atstovui Sprendimo nuorašą išsiuntė 2024 m. vasario 1 d., pareiškėjas skundą teismui padavė 2024 m. vasario 2 d., t. y. nepraleidęs UTPĮ 138 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. kovo 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-187-1188/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00382-2024-4

[Prieiga internete](#)

59. Apeliacinis procesas

59.1. Bylų pagal apeliacinius skundus procesas

59.1.5. Sprendimo negaliojimo pagrindai

Dėl bylų kategorijų, priskirtų pirmosios instancijos teismui nagrinėti kolegialiai

Administracinėje byloje buvo nagrinėjamas apeliacinis skundas dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo paliktas galioti kaip teisėtas ir pagrįstas Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – Tarnyba) nutarimas, kuriuo UAB „Norvelita“ skirta bauda už Maisto įstatymo 7 straipsnio 1 dalies pažeidimą.

Nagrinėdama apeliacinį skundą, LVAT teisėjų kolegija nustatė, jog šią bylą išnagrinėjo viena teisėja, laikydamasi pozicijos, jog byla priskirtina prie administracinių bylų, nagrinėtinų vieno teisėjo (ABTĮ 43 str. 1 d.).

Teisėjų kolegija nurodė, jog pagal ABTĮ 43 straipsnio 1 dalį administraciniuose teismuose bylas nagrinėja trijų teisėjų kolegija, išskyrus bylas, nurodytas šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3, 4 ir 5 punktuose, 131 straipsnio 1 ir 2 dalyse, bylas dėl viešojo administravimo subjektų sprendimų, susijusių su valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimu, bylas dėl administracinių ginčų komisijų ir kitų išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijų priimtų sprendimų, taip pat šio įstatymo 99 straipsnio 5 dalyje nustatytais atvejais, kai bylą leidžiama nagrinėti vienam teisėjui. Teisėjų kolegija pabrėžė, jog LVAT praktikoje laikomasi pozicijos, kad administracinės bylos, neįtrauktos į šį išimtinį sąrašą, turi būti nagrinėjamos pagal bendrą taisyklę – trijų teisėjų kolegijos.

Šiuo aspektu LVAT sprendė, jog atsižvelgiant į tai, kad nutarimu skirta bauda, buvo vadovaujamosi ABTĮ 17 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostata, jog bylas dėl mokesčių, kitų privalomų mokėjimų, rinkliavų sumokėjimo, grąžinimo ir išieškojimo, finansinių sankcijų taikymo, taip pat mokestinių ginčų nagrinėja vienas teisėjas, o ne teisėjų kolegija. Tačiau LVAT nurodė, jog bauda pareiškėjui buvo skirta vadovaujantis Maisto įstatymo 122 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta nuostata, o už tokį pažeidimą kaip nustatytasis nagrinėjamu atveju pareiškėjui gali būti skiriama ne tik finansinė sankcija (t. y. bauda), bet ir kitokio pobūdžio sankcija (t. y. įspėjimas). Teisėjų kolegijos vertinimu, vien ta aplinkybė, kad nagrinėjamu atveju yra ginčijamas nutarimas, kuriuo pareiškėjui paskirta tik bauda, nesuteikia pagrindo nagrinėjamą bylą priskirti ABTĮ 17 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytai bylų dėl finansinių sankcijų taikymo kategorijai, nes negali būti tokios situacijos, kad ginčą dėl vienos sankcijos taikymo nagrinėja vienas teisėjas, o ginčą dėl kitos sankcijos (alternatyvios, reglamentuojamos ta pačia teisės norma) taikymo – trijų teisėjų kolegija, todėl bylą pirmosios instancijos teisme išnagrinėjus vienasmeniškai, teismo sudėtis neatitinka ABTĮ nustatytų reikalavimų.

Apeliacinės instancijos teismas panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ABTĮ 146 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu, nustatęs, kad bylą išnagrinėjo neteisėta teismo sudėtis, t. y. sudėtis, kuri neatitinka įstatymo reikalavimų (ABTĮ 43 str.), ir grąžino byla pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo, nes būtina pakartoti procesą.

2024 m. kovo 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-132-520/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01877-2022-2

[Prieiga internete](#)